

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

RÉUNION COMMUNE DES COMMISSIONS DES
RELATIONS EXTÉRIEURES ET DE LA DÉFENSE
NATIONALE DE LA CHAMBRE ET DU SÉNAT

GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN DE
COMMISSIES VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN EN VOOR DE
LANDSVERDEDIGING VAN DE KAMER EN VAN DE
SENAAT

lundi

28-08-2006

Matin

maandag

28-08-2006

Voormiddag

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht
Vlaams Belang	Vlaams Belang
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair stuk van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions ; les annexes se trouvent dans une brochure séparée (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken; de bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	séance plénière	PLEN	Plenum
COM	réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@laChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

- Exposé de M. Guy Verhofstadt, premier ministre, sur la décision du gouvernement belge de fournir des troupes à la force de paix de l'ONU au Liban - Echange de vues et questions et interpellations jointes de 1
- M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "l'envoi de troupes au Liban" (n° 917) 1
- M. Pieter De Crem au premier ministre, au ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Défense sur "la contribution de la Belgique à la Force intérimaire des Nations unies au Liban (FINUL)" (n° 921) 1
- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "l'envoi de troupes au Liban" (n° 12411) 1
- Mme Brigitte Wiaux au ministre de la Défense sur "l'envoi d'un contingent belge au sein de la FINUL" (n° 12412) 1

Orateurs: **Guy Verhofstadt**, premier ministre, **Anne-Marie Lizin**, présidente du Sénat, **Philippe Monfils**, **Philippe Mahoux**, sénateur, **Pieter De Crem**, président du groupe CD&V, **Francis Van den Eynde**, **Patrick Moriau**, **Hilde Vautmans**, **Brigitte Wiaux**, **Hervé Hasquin**, **David Geerts**, **Alain Destexhe**, sénateur, **Lionel Vandenberghe**, sénateur, **Margriet Hermans**, sénatrice, **Josy Dubié**, sénateur, **Mohammed Boukourna**, **Wouter Beke**, sénateur, **Pierre Galand**, sénateur, **Inga Verhaert**, **Stef Goris**, **Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères, **André Flahaut**, ministre de la Défense

Motions

43

INHOUD

- Uiteenzetting door de heer Guy Verhofstadt, eerste minister, over de beslissing van de Belgische regering troepen te leveren aan de VN-vredesmacht in Libanon - Gedachtewisseling en samengevoegde vragen en interpellaties van 1
- de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Buitenlandse Zaken over "het zenden van troepen naar Libanon" (nr. 917) 1
- de heer Pieter De Crem tot de eerste minister, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Landsverdediging over "de Belgische bijdrage aan de VN-troepenmacht voor Libanon (UNIFIL)" (nr. 921) 1
- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "het sturen van troepen naar Libanon" (nr. 12411) 1
- mevrouw Brigitte Wiaux aan de minister van Landsverdediging over "de deelname van een Belgisch contingent aan de UNIFIL" (nr. 12412) 1

Sprekers: **Guy Verhofstadt**, eerste minister, **Anne-Marie Lizin**, voorzitter van de Senaat, **Philippe Monfils**, **Philippe Mahoux**, senator, **Pieter De Crem**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Francis Van den Eynde**, **Patrick Moriau**, **Hilde Vautmans**, **Brigitte Wiaux**, **Hervé Hasquin**, **David Geerts**, **Alain Destexhe**, senator, **Lionel Vandenberghe**, senator, **Margriet Hermans**, senator, **Josy Dubié**, senator, **Mohammed Boukourna**, **Wouter Beke**, senator, **Pierre Galand**, senator, **Inga Verhaert**, **Stef Goris**, **Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken, **André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Moties

43

REUNION COMMUNE DES
COMMISSIONS DES RELATIONS
EXTERIEURES ET DE LA
DEFENSE NATIONALE DE LA
CHAMBRE ET DU SENAT

GEMEENSCHAPPELIJKE
VERGADERING VAN DE
COMMISSIES VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
EN VOOR DE
LANDSVERDEDIGING VAN DE
KAMER EN VAN DE SENAAT

du

van

LUNDI 28 AOUT 2006

MAANDAG 28 AUGUSTUS 2006

Matin

Voormiddag

La séance est ouverte à 10.32 heures par Mme Anne-Marie Lizin et par MM. Philippe Monfils et Patrick Moriau, présidents.

De vergadering wordt geopend om 10.32 uur door mevrouw Anne-Marie Lizin en door de heren Philippe Monfils en Patrick Moriau, voorzitters.

01 Exposé de M. Guy Verhofstadt, premier ministre, sur la décision du gouvernement belge de fournir des troupes à la force de paix de l'ONU au Liban - Echange de vues et questions et interpellations jointes de

- M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "l'envoi de troupes au Liban" (n° 917)

- M. Pieter De Crem au premier ministre, au ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Défense sur "la contribution de la Belgique à la Force intérimaire des Nations unies au Liban (FINUL)" (n° 921)

- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "l'envoi de troupes au Liban" (n° 12411)

- Mme Brigitte Wiaux au ministre de la Défense sur "l'envoi d'un contingent belge au sein de la FINUL" (n° 12412)

01 Uiteenzetting door de heer Guy Verhofstadt, eerste minister, over de beslissing van de Belgische regering troepen te leveren aan de VN-vredesmacht in Libanon - Gedachtewisseling en samengevoegde vragen en interpellaties van

- de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Buitenlandse Zaken over "het zenden van troepen naar Libanon" (nr. 917)

- de heer Pieter De Crem tot de eerste minister, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Landsverdediging over "de Belgische bijdrage aan de VN-troepenmacht voor Libanon (UNIFIL)" (nr. 921)

- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "het sturen van troepen naar Libanon" (nr. 12411)

- mevrouw Brigitte Wiaux aan de minister van Landsverdediging over "de deelname van een Belgisch contingent aan de UNIFIL" (nr. 12412)

01.01 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, om deze regeringsmededeling in te leiden, heb ik voor de commissarissen van Kamer en Senaat de vier documenten meegenomen. De diensten van de Kamer kunnen ze fotokopiëren en ter beschikking stellen van de leden van de verschillende commissies die hier aanwezig zijn.

01.01 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Je suis en possession de quatre documents que je tiens à la disposition des membres.

Wat zijn die vier documenten? Een eerste document is een document van het departement Buitenlandse Zaken dat het politieke kader

Le premier est un document du département des Affaires étrangères qui décrit le contexte politique, notamment celui de la

beschrijft, onder meer van resolutie 1701 en van de politieke noodzaak en de politieke omstandigheden waarin een VN-vredesmissie in Zuid-Libanon wordt opgezet en van de politieke noodzaak om daaraan deel te nemen. Het is een nota die de minister van Buitenlandse Zaken voorgelegd heeft aan het kernkabinet. Ik vond het belangrijk dat de parlementsleden kennis zouden hebben van die politieke nota.

De tweede nota die ik zou willen meedelen aan de leden van de commissies, is een nota van de minister van Landsverdediging, die de omstandigheden en de militaire aspecten weergeeft van onze beslissing om deel te nemen aan de uitvoering van resolutie 1701 en dus het sturen van een VN-vredesmacht naar Zuid-Libanon. Ze geeft dus met andere woorden de omstandigheden weer van hoe het mandaat tot stand is gekomen, welke de belangrijke elementen zijn van de rules of engagement en dergelijke meer.

Het derde document is er een van de Verenigde Naties en omschrijft welke troepen de operatie noodzakelijk maakt. Het legt uit dat de VN-vredesmacht in drie golven zal worden ontplooid, een eerste golf begin september, een tweede golf uiterlijk begin oktober en een derde golf begin november. De VN-vredesmacht wordt dus in drie etappes opgebouwd. Het toont bovendien aan wat voor elke golf de behoeften zijn, waarin de VN zal voorzien. U zult merken dat die verschillend zijn: in de eerste golf gaat het bijvoorbeeld om gemechaniseerde infanterie; in de tweede golf gaat het niet alleen om gemechaniseerde infanterie, maar ook om de behoeften op onder andere medisch en logistiek vlak. De bijdrage van België is gekaderd in die drie golven. Meer bepaald nemen we deel aan de tweede golf van de opstart van de interventiemacht, die uiterlijk op 4 oktober op het terrein moet zijn.

Het vierde document telt 1 pagina en bevat enkel een tabel die alles van de ontplooiing van de Belgische troepen in Zuid-Libanon weergeeft, zowel in tijd als in aantallen, vanaf het ogenblik van de verkenning, die nu bezig is - er is ook aangegeven hoeveel personen daarvoor op het terrein aanwezig zijn -, tot oktober volgend jaar. We hebben immers beslist tot een periode van zes maanden, eenmaal verlengbaar met zes maanden, dus totaal 1 jaar. U zult zien hoe we van 302 soldaten tot bijna 400 soldaten zullen ontplooiën in de VN-vredesmacht in Zuid-Libanon.

Dat zijn de vier documenten. Mijnheer de voorzitter, ik zou het goed vinden als die documenten onmiddellijk gefotokopieerd worden en ter beschikking van de leden worden gesteld. Het is trouwens op basis van die vier documenten dat de Belgische regering haar beslissing tot deelname heeft genomen.

Ik wil aanvangen met te zeggen dat wij inderdaad onze verantwoordelijkheid hebben opgenomen om deel te nemen aan die VN-vredesmacht.

Eerst en vooral willen wij een einde maken aan oorlog, conflict en lijden in Zuid-Libanon. Ongeveer een maand geleden is dat conflict opnieuw opgeflakkerd – en dan gebruik ik eigenlijk een veel te zwak woord. Intussen zijn er bijna duizend doden gevallen in dat conflict, en dan heb ik het alleen maar over de gebeurtenissen van de voorbije weken.

résolution 1701. Il explicite la nécessité politique d'une mission de paix des Nations Unies au Sud-Liban, dont il précise les conditions, ainsi que la nécessité politique d'y participer. Le ministre des Affaires étrangères a soumis ce document au Conseil des ministres restreint.

Le deuxième document est une note du ministre de la Défense qui expose les circonstances et le contexte militaire de la décision de participer à la force de paix et de l'adoption de la résolution 1701. Il retrace l'historique du mandat de l'ONU et en présente les éléments essentiels, comme les règles de l'engagement.

Le troisième émane des Nations Unies et précise la nature des troupes requises pour cette opération. Les effectifs seront déployés en trois vagues: début septembre, début octobre au plus tard et début novembre. Les besoins à satisfaire selon les Nations Unies seront définis pour chaque vague. La Belgique fournira une contribution à la deuxième vague qui devra se trouver sur le terrain le 4 octobre au plus tard.

Quant au quatrième document, il s'agit d'un tableau comportant le calendrier et indiquant les effectifs de l'armée belge qui seront déployés au Sud-Liban au cours de la période comprise entre la reconnaissance, qui est déjà effective actuellement, et octobre de l'année prochaine, puisque nous prévoyons une participation de six mois renouvelable une fois. Au cours de notre participation, le nombre de nos soldats passera de 302 à près de 400.

Le gouvernement a pris la décision de participer à l'opération sur la base de ces quatre documents.

Nous avons voulu assumer nos responsabilités. Nous pensons en

We willen ook een hefboom creëren om een oplossing te vinden voor het probleem in het Midden-Oosten. Dat probleem blijft aanslepen, nu al decennialang. Ik had de gelegenheid om de voorbije weken van Amos Oz het werk "Een verhaal van liefde en duisternis" te lezen. Het is geen roman, maar wel een interessant werk. Hoewel Amos Oz een romancier is, is het een autobiografisch werk. Iedereen die dat leest, zal merken dat het conflict in het Midden-Oosten diepgeworteld is, sinds het begin van deze eeuw. Het is niet alleen in 1947-1948 ontstaan met de oprichting, op basis van een verslag van de Verenigde Naties overigens, van de Staat Israël, maar het heeft veel verregaandere en diepere wortels. Wij willen dat er eindelijk een oplossing gevonden wordt voor dat conflict, dat nu al meerdere tientallen jaren aansleept en met vallen en opstaan nieuwe impulsen krijgt. Wij willen ook dat Europa daarin zijn volle verantwoordelijkheid opneemt. Wij willen onze volle verantwoordelijkheid opnemen, ook al hebben niet alle partijen dat graag. Maar als wij dat doen, dan denk ik dat de stabilisatie van de toestand en het terugbrengen van vrede en stabiliteit in Zuid-Libanon, een eerste belangrijke voorwaarde is.

De eerste reden is dus een einde maken aan het conflict dat daar is uitgebarsten.

Ten tweede, wij willen Europa ook een nadrukkelijke rol laten spelen in het vinden van een politieke oplossing. Alleen een politieke oplossing zal uiteindelijk een einde kunnen maken aan het conflict in het Midden-Oosten. De Belgische regering vindt dat wij onze verantwoordelijkheid moeten opnemen, samen met een hele reeks andere Europese landen. Op die manier willen wij een belangrijk onderdeel uitmaken van de VN-vredesmacht die ontplooid zal worden in Zuid-Libanon.

Tot daar de politieke context van deze beslissing. We hebben die perfect kunnen voorbereiden met de diensten van de Verenigde Naties. Ik had daarbij trouwens de gelegenheid persoonlijk met de secretaris-generaal van de VN over deze missie te kunnen praten en we zijn, met andere woorden, dus niet over één nacht ijs gegaan bij het nemen van deze beslissing.

Een tweede punt dat ik wil toelichten betreft de inzet van België bij deze missie. Als derde punt zal ik het dan hebben over het kader waarin dat gebeurt en de voorzorgsmaatregelen die België daarbij heeft genomen.

Nous allons débiter cette opération de paix avec 302 soldats. Ce nombre augmentera jusqu'à environ 400 soldats dans le courant de l'année 2007. En ce qui concerne le choix des tâches à accomplir, nous avons demandé aux Nations unies quelles étaient les priorités adressées aux différents participants et à notre pays. J'ai d'ailleurs fait distribuer la liste des tâches élaborée par les Nations unies.

Un premier groupe se concentrera sur le déminage car beaucoup de mines sont présentes au Sud Liban. Un deuxième groupe s'occupera d'installer un hôpital, demandé pour le 5 octobre par les Nations unies. Un troisième groupe participera aux troupes de communication. Le quatrième groupe est un groupe du génie et un cinquième groupe aura la responsabilité de protéger les différentes troupes envoyées: les démineurs, ceux de l'hôpital, ceux du génie. Ce groupe de protection sera composé au départ de 80 soldats et, par la

effet qu'il est essentiel de stabiliser la situation pour mettre fin à la guerre et à la souffrance du peuple du Sud du Liban, qui vient encore de connaître près d'un millier de victimes, pour créer un effet de levier en vue d'une solution au problème du Moyen Orient qui persiste depuis plusieurs décennies et, enfin, pour faire en sorte que l'Europe prenne pleinement ses responsabilités.

Nous entendons ainsi mettre un terme au conflit et faire jouer à l'Europe un rôle prépondérant dans la recherche d'une solution politique. Le gouvernement belge estime dès lors que nous devons assumer nos responsabilités au même titre qu'une série d'autres pays européens.

Nous avons eu l'occasion de préparer parfaitement l'opération avec les services de l'ONU et avec le secrétaire général en personne. Nous n'avons pas pris cette décision à la légère.

La question de la contribution de la Belgique à cette mission constitue un deuxième point.

We zullen met 302 soldaten beginnen en in de loop van 2007 het aantal tot 400 optrekken.

We hebben met de Verenigde Naties afgesproken welke taken we moeten vervullen. De VN hebben de prioriteiten vastgesteld: er komt een ontminningsdienst, een medische groep (men heeft gevraagd tegen 5 oktober een hospitaal in te richten), een sectie genie en een eenheid die de troepen moet beschermen en in de eerste fase uit 80 en

suite, s'élèvera à 138 soldats. Ils seront évidemment équipés en fonction des tâches à accomplir.

vervolgens uit 138 soldaten zal bestaan. Die laatste eenheid zal over het gepaste materieel beschikken.

Belangrijk is dat de troepen van de VN uiteraard een aantal opdrachten krijgen. De voornaamste opdracht is ervoor zorgen dat het leger van de Libanese autoriteiten, dat in volle ontwikkeling is, geleidelijk aan de volledige controle van Zuid-Libanon kan overnemen. De bedoeling is niet om een blijvende stabilisatiemacht in Zuid-Libanon te installeren en de wapeninvoer en –uitvoer te blijven controleren op de Libanese en Syrische grens. De bedoeling is om van bij de aanvang een hulp te zijn voor Libanon en de Libanese autoriteit. Dat is ook de reden waarom, op basis van resolutie 1701, zowel Israël als Libanon zich hebben uitgesproken voor het sturen van een VN-stabilisatiemacht naar Zuid-Libanon. Het is dus niet alleen de internationale gemeenschap die dit vraagt op basis van de resolutie van de Veiligheidsraad. Zowel de Staat Israël als de staat Libanon geven dus hun instemming om deze VN-vredesmacht op het terrein te hebben. Het is dus niet alleen de bedoeling om geleidelijk aan te stabiliseren, maar de situatie ook over te dragen aan de Libanese autoriteiten.

La force de paix des Nations Unies a pour principale mission de permettre aux autorités libanaises de reprendre progressivement le contrôle de l'ensemble du Sud-Liban. Il ne s'agit pas d'installer une force de stabilisation des Nations Unies dans la région. Israël comme le Liban se sont exprimés en faveur de l'envoi d'une force de stabilisation des Nations Unies au Sud-Liban sur la base de la résolution 1701 des Nations Unies. La communauté internationale n'est donc pas seule à réclamer une force de stabilisation.

De voorzorgsmaatregelen die wij hebben genomen, stoelen op de volgende elementen. Ten eerste, het is een robuust mandaat dat aan de VN-vredesmacht werd gegeven. Het betreft namelijk het hoofdstuk VI, maar grotendeels met de inhoud van hoofdstuk VII. Dat betekent concreet dat alle maatregelen kunnen worden genomen, dus niet alleen inzake zelfverdediging maar ook om alle situaties die zich daarbij zouden kunnen voordoen de baas te kunnen. Dit is immers geen missie zonder risico's. Dat wil ik ook heel duidelijk aan de leden van de commissie vertellen. Het is uiteraard een missie die een aantal risico's inhoudt. Het was dus van uitzonderlijk belang dat er zowel inzake het mandaat, de rules of engagement als inzake de bewapening, voldoende voorzorgsmaatregelen werden genomen.

L'opération de paix des Nations Unies repose sur un mandat important qui porte principalement sur le Chapitre VI et s'étend essentiellement au contenu du Chapitre VII. Il autorise toute mesure requise pour se défendre ou pour parer à toute éventualité. La mission n'est en effet pas sans risques et il est dès lors capital que des précautions suffisantes soient prises.

Die voorzorgsmaatregelen zijn, in de eerste plaats, een mandaat dat stoelt op hoofdstuk VI, maar grotendeels met de inhoud van hoofdstuk VII en met de mogelijkheid om, naast de klassieke zelfverdediging, acties te ontwikkelen om te komen tot de stabilisatie in Zuid-Libanon. Daarbij wordt een heel brede waaier van mogelijkheden toegelaten.

La Belgique enverra également au Liban sa propre force de protection, forte de 138 hommes, qui garantira la sécurité des troupes belges, conjointement avec les troupes des Nations Unies.

Een tweede belangrijke punt was dat wij bij de troepen die wij sturen ook een eigen protectiemacht van 138 soldaten meesturen, die naast de VN-troepen ook de protectie van de Belgische troepen zullen waarborgen.

Par ailleurs, le matériel nécessaire sera également fourni. Environ trente véhicules blindés accompagneront partiellement l'opération.

Een derde heel belangrijk punt – voor degenen die destijds, zoals ikzelf, de operatie in Rwanda in detail hebben geanalyseerd – naast een robuust mandaat en een veiligheidsmacht is bovendien het voorzien in het nodige materiaal. In totaal zullen ongeveer 30 gepantserde voertuigen, naast andere voertuigen, de operatie vergezellen.

Il s'agit de quatorze véhicules blindés d'infanterie du type M113, de trois véhicules blindés sur roues de type Pandu qui serviront principalement d'ambulances et de treize véhicules à chenilles de type AIFV pourvus d'une puissance de feu.

Waarover gaat het? Het gaat over 14 M113's. Dat zijn gepantserde infanterievoertuigen die troepen op de grond vervoeren. Er zijn ook 3 Pandurs, gepantserde voertuigen op wielbasis die essentieel

ambulancevoertuigen zijn. Dan zijn er nog 13 AIFV's, gepantserde voertuigen die vuurkracht bezitten. In casu gaat het om 30mm-vuurkracht. Met andere woorden, het zijn gepantserde rupsvoertuigen, net als de M113's dus behalve dan dat dit gepantserde rupsvoertuigen zijn die de infanterie op het terrein kunnen brengen en dat de 13 AIFV's gepantserde voertuigen zijn die over eigen vuurkracht beschikken.

Die 30 gepantserde voertuigen vormen de basis van de veiligheidstroepen, het veiligheidsdispositief dat daar specifiek ontplooid zal worden voor de verschillende taken die het Belgische leger daar zal uitvoeren.

Uiteraard zal het Belgische leger maar een onderdeel zijn van een veel ruimere VN-macht, die in totaal zal bestaan – zoals u zult merken in de documenten die ik nu laat uitdelen – uit 8 gemechaniseerde infanteriebataljons en daarnaast minstens nog drie verkenningsbataljons en natuurlijk ook de nodige bataljons die zich bezig houden met engineering, waaronder onze genie en onze ontmijningsdiensten, alsmede uiteraard de verschillende logistieke en medische diensten, waarvan ook wij met onze medische faciliteiten deel zullen uitmaken.

Voor het totaal, mijnheer de voorzitter, voorzien de VN – althans, dat is wat wij van Kofi Annan, de secretaris-generaal, rechtstreeks te horen gekregen hebben – dat zij alle troepen op vrij korte termijn ter beschikking zullen hebben om de drie golven te kunnen ontplooiën in Libanon.

Ik meen in elk geval dat wij binnen het mandaat, en binnen de aanbevelingen die door de Senaat in verband met de Rwandaoperatie tot stand gebracht zijn, hier een beslissing hebben genomen die niet alleen belangrijk is maar die zich ook opdringt en die, naast de operatie die wij uitvoeren in Afghanistan, naast de operatie die wij uitvoeren in Kosovo en uiteraard naast onze deelname aan de Europese operatie in Bosnië, de vierde grote operatie is die wij als België uitvoeren.

Ik meen ook dat de voorbije weken hebben getoond dat Europa bereid is, en is staat is, op het vlak van Defensie – want daar gaat het hier over – en binnen het multilaterale kader dat gecreëerd is door de VN, een eigen, autonome, inspanning te leveren. Persoonlijk verheug ik mij daarover. Ik ben er al lang voorstander van, niet los van de NAVO maar als een pijler van de NAVO, een eigen Europese defensie-identiteit te ontwikkelen. Ik meen dat, zonder dat het de initiële bedoeling was van alles wat er de voorbije weken is gebeurd, deze operatie ook een belangrijke stap is om binnen het kader van het Atlantisch bondgenootschap als geheel die Europese defensie-identiteit en die Europese defensiepijler te ontwikkelen.

Voorzitter Anne-Marie Lizin: Ik dank de eerste minister voor zijn betoog en vraag aan de heer De Gucht, minister van Buitenlandse Zaken en aan de heer Flahaut, minister van Landsverdediging, of zij hieraan iets willen toevoegen, maar dat blijkt niet het geval te zijn.

Philippe Monfils, président: Nous allons donner la parole aux collègues qui la demandent. Comme nous le faisons à la Chambre, nous commencerons d'abord par un membre de l'opposition et nous

L'armée belge fera partie d'une force de l'ONU beaucoup plus large composée de huit bataillons d'infanterie mécanisée, de trois bataillons de reconnaissance, de bataillons chargés de l'ingénierie incluant nos troupes du génie et nos services de déminage, ainsi que de plusieurs services logistiques et médicaux auxquels nous participeront également.

Le secrétaire général de l'ONU, M. Kofi Annan, nous a donné l'assurance que toutes les troupes seront disponibles à bref délai, de manière telle que les trois vagues pourront être déployées au Liban.

Il a été tenu compte des recommandations formulées par le Sénat concernant les opérations au Rwanda. Il s'agira pour la Belgique de la quatrième grande opération, après l'envoi de troupes en Afghanistan, au Kosovo et en Bosnie.

Au cours des dernières semaines, l'Europe a fait la preuve de sa capacité à fournir en toute autonomie des efforts en matière de défense et de sa volonté de le faire. Je me félicite qu'elle soit en mesure de développer sa propre identité dans le domaine de la défense en tant que pilier de l'OTAN.

alternerons ensuite, en n'oubliant pas les sénateurs, comme M. Mahoux, par exemple.

01.02 Philippe Mahoux, sénateur (PS): Monsieur le président, je vous remercie.

Philippe Monfils, président: Je suis trop bon, n'est-ce pas?

Je donne la parole en premier lieu à M. De Crem.

01.03 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, heeft het zin dat wij deze vergadering opsplitsen in twee vergaderingen?

Mijn constructief voorstel is om de discussie aan te gaan. U had voorgesteld om een pauze in te lassen. Ik zou de vergadering gewoon samen laten verlopen.

01.03 Pieter De Crem (CD&V): Je me demande s'il est bien judicieux de scinder cette réunion en deux parties. Je propose de tenir une seule réunion.

Philippe Monfils, président: Monsieur De Crem, vous mettez le doigt sur une situation un peu cocasse, puisque les sénateurs sont présents, mais n'ont pas à déposer des motions motivées à la suite d'une demande d'interpellation au ministre. C'est la raison pour laquelle, formellement, deux réunions étaient prévues. Maintenant, si les interpellateurs et les membres devant poser leurs questions considèrent qu'il faut une réunion d'ensemble, et que les motions motivées éventuelles doivent être déposées ultérieurement et débattues le cas échéant en l'absence des sénateurs, ce n'est pas la peine de tenir deux réunions. Je crois que M. Moriau avait parfaitement raison de proposer cette formule.

Si les collègues sont d'accord, nous suivons le débat dans sa totalité, puis nous laisserons les sénateurs partir pour que nous puissions lire les motions motivées qui auront été éventuellement déposées. Le cas échéant, s'il y a quelque chose à ajouter, cela se fera entre parlementaires de la Chambre.

Voorzitter **Philippe Monfils:** De formele reden waarom we deze vergadering in twee splitsen is dat de senatoren na de interpellaties geen moties van aanbeveling kunnen indienen. Maar als de leden het daarmee eens zijn, kunnen we slechts een vergadering houden, waarna de senatoren zich terugtrekken en we vervolgens de moties die eventueel werden ingediend, kunnen lezen.

01.04 Philippe Mahoux, sénateur (PS): Monsieur le président, au nom du Sénat, je voudrais rappeler que, puisque nous nous trouvons en réunion de commission, nous avons l'occasion de déposer aussi une motion en fin de réunion, mais qui ne vaudra évidemment que pour le Sénat.

01.04 Philippe Mahoux, senator (PS): De senatoren kunnen moties indienen die echter uiteraard alleen de Senaat aangaan.

Comment pourrait-il en être autrement, d'ailleurs?

Philippe Monfils, président: Vous passerez du côté gauche pour déposer une motion.

01.05 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, over de werkzaamheden moeten er mij toch twee zaken van het hart.

Ten eerste, ik betreur het dat de documenten die de regering meebrengt, nu pas uitgedeeld worden. We kunnen elektronisch, per fax of per kabel communiceren. Ik dacht dat het in dit geval misschien interessant zou geweest zijn om die documenten wat vroeger te krijgen. Dat is maar één opmerking.

Ten tweede, ik ben van mening – en u had het daarstraks over ontmijsers – dat men hier aan het proberen is om een kamerdebat,

01.05 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Pourquoi ne distribuez-vous les documents que maintenant?

J'ai l'impression que le gouvernement cherche à désamorcer le débat. Avec quelques autres députés, j'ai d'abord déposé une demande d'interpellation. Le gouvernement a ensuite annoncé qu'il ferait une

een parlementair debat te ontmijsen, vanuit regeringsstandpunt gezien. Want als men de historiek van dit debat bekijkt, kan ik alleen maar vaststellen dat onder meer ikzelf maar ook andere collega's van de Kamer eerst een interpellatie ingediend hebben, dat daarna de regering meegedeeld heeft dat ze een verklaring zou afleggen, wat haar recht is te allen tijde, en dat men dan Kamer en Senaat heeft laten samenbrengen.

Ik heb daar allemaal geen bezwaar tegen maar ik denk, ten eerste, dat het dan ook billijk is dat de interpellaties in één keer gehouden worden en dat het inept is om het debat in twee te kappen. Ten tweede zou men dan het Reglement van de Kamer moeten toepassen in verband met de interpellaties en de uiteenzettingen. Ons Reglement bepaalt dat dit allemaal chronologisch zou verlopen. Ik denk dat het passend, billijk en rechtvaardig zou zijn dat dat hier gebeurt.

Philippe Monfils, président: Monsieur Van den Eynde, sur ce plan, je suis d'accord avec vous. À partir du moment où l'on opte pour une séance unique, il est normal que les collègues qui ont déposé des questions ou des interpellations soient les premiers à intervenir. Je n'ai aucune objection à ce que MM. Van den Eynde et De Crem interviennent en premier lieu, suivis de Mmes Vautmans et Wiaux et des autres collègues. Une seule réunion étant consacrée à cette problématique, si chacun est d'accord, la logique veut que l'on entende tout d'abord les collègues qui ont déposé les questions et interpellations en respectant le temps imparti à ces dernières. Les autres intervenants ne s'accrochant pas à une interpellation peuvent donc intervenir sans limite de temps de parole. Monsieur Van den Eynde, vous avez tout à fait raison. Le Règlement est ainsi fait. Je vais donc donner la parole...

Patrick Moriau, président: Monsieur le président, si vous le permettez, je vais donner lecture des noms des intervenants sans ordre de préséance. Il convient d'en définir un: MM. Mahoux, Hasquin, Van den Eynde, Galand, De Crem, Destexhe, Dubié, Vautmans, Verhaert, Lionel Vandenberghe, Boukourna et Wiaux.

Philippe Monfils, président: Pour simplifier les choses, nous donnerons tout d'abord la parole aux interpellateurs et ensuite aux collègues qui ont posé des questions sur le sujet. Deux interpellations seront donc développées et trois questions seront posées. Ce n'est qu'ensuite que nous donnerons la parole aux collègues qui ne figurent pas parmi cette liste, mais qui ont demandé la parole.

Pas d'observation? (Non).

M. Van den Eynde sera notre premier intervenant, puis M. De Crem. J'ignore si la question de M. De Groote est relative à la même problématique. Je suppose que oui.

01.06 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor de toepassing van het Reglement.

U zult begrijpen dat de tekst die ik breng, willens nillens gebaseerd is op wat wij de jongste dagen over deze operatie in Libanon hebben kunnen vernemen en helemaal niet op de tekst die jammer genoeg zo

déclaration et convoquerait la Chambre et le Sénat. Je propose de ne pas scinder cette réunion en deux parties et de faire en sorte que les interpellations puissent être développées chronologiquement, comme le prévoit le Règlement de la Chambre.

01.06 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mon interpellation est, *nolens, volens*, basée sur l'actualité des derniers jours et non sur le texte du gouvernement dont je regrette qu'il

laat door de regering hier is ingediend. Ik vind dat men dit iets vroeger had kunnen doen.

Mijnheer de eerste minister, ik heb vernomen uit de krant – u hebt dat hier bevestigd – dat het in feite de bedoeling is dat België een substantiële bijdrage zou leveren aan deze operatie. Dat blijkt wel, want naast een aantal grote Europese landen – Frankrijk, Spanje en Italië – doen, voor zover wij nu al weten, misschien wel een aantal kleine landen mee, maar met een heel klein contingent. Ik heb zelfs gelezen dat één land vijftien soldaten stuurt. Wij vallen op tussen die niet-grote landen met een contingent dat uiteindelijk de 400 eenheden zal benaderen, wat enorm is in verhouding tot die andere landen. Het is dus een substantiële bijdrage.

U hebt zowel in de pers als hier vandaag herhaald dat dit niet zonder risico is. U zult begrijpen dat een parlements lid met zekere zin voor verantwoordelijkheid ten overstaan van wat gaat gebeuren, zich zorgen maakt over wat u als "niet zonder risico" betitelt.

Ik wil u eraan herinneren, mijnheer de eersteminister, collega's, dat we ter zake in Libanon ervaring hebben. Op 23 oktober 1983 organiseerde Hezbollah – het gaat hier over Hezbollah – twee spectaculaire aanslagen in Beiroet, de ene tegen de Amerikaanse kazerne en een andere tegen een Franse kazerne. In totaal vielen er toen 241 soldaten, in twee bomaanslagen. Dat is bijna evenveel als het begin van het Belgische contingent dat u naar ginder stuurt. Dit was maar het tweede hoofdstuk van een verhaal dat een paar maanden vroeger was begonnen, met een aanslag op de Amerikaanse ambassade, waarbij 63 doden gevallen waren. Met andere woorden, dat was daar een serieuze slachtpartij op soldaten, collega's, die daar ook waren in het kader van een operatie om de Israël's en het conglomeraat – ik kan het niet anders noemen – van moslinggroepen uit Libanon te scheiden.

De Hezbollah moet ontwapend worden – dat zou de bedoeling zijn –, of, ten minste – ik citeer de minister van Buitenlandse Zaken, vorige week vrijdag over de radio – "een gebied zou moeten ontwapend worden, met name Zuid-Libanon". Heren van de regering, het probleem is dat de Hezbollah duidelijk niet ontwapend wil worden. De Hezbollah, die in 1983 al zo gevaarlijk was, is op dit ogenblik nog veel sterker geworden. Ik wil u eraan herinneren dat het Israëlisch leger het meest gemotiveerde en het meest getrainde leger van de wereld is. Het leger van Israël is het leger met de meeste oorlogservaring ter wereld. Niet ten onrechte zei de eerste minister daarnet dat het conflict al duurt van voor de stichting van Israël, van voor 1947. Ik herinner u eraan dat de avond dat de Verenigde Naties de stichting van Israël goedkeurden, het land Israël onmiddellijk werd aangevallen door alle Arabische buurlanden. Met andere woorden, het leger met de meeste ervaring en het meest gemotiveerde leger ter wereld is er deze keer niet in geslaagd om in een militaire operatie in Libanon de Hezbollah uit te schakelen. Integendeel, tot het laatste ogenblik, tot net voordat het staakt-het-vuren in voege ging, is de Hezbollah erin geslaagd om Noord-Israël te beschieten met raketten, en als dat voorbij was, om nog te schieten op Israëlische troepen die nog overbleven in Libanon. Met andere woorden, de Hezbollah van nu staat veel sterker dan de Hezbollah van toen. Dat is een risico dat volgens mij niet zomaar weggeveegd mag worden.

vienne seulement d'être rendu public. La Belgique veut donc fournir une contribution substantielle à cette opération des Nations Unies au Liban en fournissant quelque 400 casques bleus. Ce chiffre est énorme en comparaison des contributions des autres petits Etats membres. Le premier ministre admet que cette opération n'est pas dénuée de risques, de sorte qu'une certaine inquiétude se justifie. En 1983, différents attentats à la bombe contre une caserne française et une caserne américaine et contre l'ambassade américaine avaient fait trois cents morts à Beyrouth. Les victimes étaient des soldats déployés dans la capitale libanaise pour séparer les Israéliens du conglomérat de musulmans qui allait devenir le Hezbollah que nous connaissons aujourd'hui. De plus, le Hezbollah n'a absolument pas l'intention de désarmer le Sud-Liban. Israël a beau posséder l'armée la mieux mobilisée, la mieux entraînée et la plus expérimentée du monde, il n'a pas réussi à vaincre le Hezbollah qui est plus fort que jamais.

Nos soldats devront prêter main-forte à l'armée libanaise. Cette armée représente une nation dont le gouvernement compte dans ses rangs des ministres du Hezbollah. Un tiers du parlement libanais est en outre lié au Hezbollah. Il ne fait donc aucun doute que le Hezbollah a également infiltré l'armée libanaise. Par conséquent, nous ne devons pas compter sur l'armée libanaise pour assurer la sécurité de nos soldats. Le terrain est très difficile pour les troupes occidentales alors que le Hezbollah connaît le terrain comme sa poche. Enfin, l'armée envoyée au Liban est constituée de soldats de différentes nationalités et comporte un fort contingent de militaires originaires de Malaisie, d'Indonésie et du Bangladesh.

L'Indonésie et le Bangladesh sont

Ten tweede, er wordt gesproken over het Libanese leger. Men rekent zo'n beetje op het Libanese leger om de zaken over te nemen, en toch ook een beetje om bij te staan. Ik wil er toch aan herinneren dat het Libanese leger een natie vertegenwoordigt, Libanon, waarvan de regering onder meer gevormd is door Hezbollah-ministers. Eenderde van de parlementsleden van het Parlement van Libanon zijn mensen, rechtstreeks van Hezbollah of ermee gelieerd. Met andere woorden, men moet ons niet komen vertellen dat Hezbollah niet sterk vertegenwoordigd is in het Libanese leger. Op die kaart moet u dus niet te veel rekenen voor de veiligheid van uw troepen.

Bovendien is er het feit dat het terrein waar we gaan opereren, Zuid-Libanon, tactisch niet zo eenvoudig te gebruiken is. Dat is niet het vlakke land zoals het onze. Het is een terrein dat sterk lijkt op de Ardennen. De mensen van Hezbollah zijn daar thuis, ze weten wat ze daar doen, ze kennen er elke rots, elke grot, elke plooi van het terrein. Onze troepen – daarmee bedoel ik de Westerse troepen, dus niet alleen de Belgische – zullen daar in het begin toch even verloren lopen, en “in het begin” gebruik ik dan nog eufemistisch.

Zij moeten dat dan nog doen in het kader van een disparaat leger, samengesteld uit troepen uit verschillende landen. Ik heb reeds een aantal Europese landen genoemd, maar naar verluidt wordt in dat leger ook een sterk contingent verwacht uit Maleisië, uit Indonesië en uit Bangladesh. Dit was tot zaterdag officieel nieuws. U zegt nu niet Maleisië, wel Indonesië en Bangladesh? Ik wil er u aan herinneren dat deze landen niet alleen islamitisch zijn, maar in het jongste conflict tussen Hezbollah en Israël, voorzichtig uitgedrukt, alleszins geen partij hebben gekozen voor Israël en zich zeker niet neutraal hebben opgesteld. Die landen erkennen Israël trouwens niet. Er zijn heel wat betogingen geweest in, onder meer, Indonesië uit sympathie voor Hezbollah. Ik heb, weer eens voorzichtig uitgedrukt, ook daar de indruk dat de motivering niet zo formidabel zal zijn om de strijd zeer zwaar te voeren.

Mijnheer de eerste minister, een laatste opmerking over de veiligheid. Oorspronkelijk had men ons gezegd dat de Duitse troepen niet in het zuiden van Libanon opgesteld wilden worden om te vermijden dat Duitse en Joodse soldaten oog in oog zouden staan. Dan heeft men ons verteld dat zij de Syrische grens zouden bewaken, maar daarop werd meegedeeld dat Libanon dit niet apprecieerde en Hezbollah nog minder. Er zou dus geen bewaking zijn van de Duitsers aan de Syrische grens. De vraag is dan of de Syrische grens bewaakt zal worden, want de wapens van Hezbollah komen uiteraard daarlangs binnen.

Ik had het tot hier over de kant van Hezbollah, maar er is ook nog de kant van Israël. Ik ben ervan overtuigd dat Israël zijn woord gestand zal doen inzake de aankomst van dit korps. De eerste minister heeft er al naar verwezen dat Israël van een ander allooi is dan Hezbollah, dat geen natie of staat is, maar een terroristische groepering. Ik hecht op dat vlak meer waarde aan het woord van Israël. Wij weten echter ook dat Israël ondanks het feit dat er een heel leger zal staan om Hezbollah tegen te houden, bij gebeurlijke infiltratie in Israël slechts op zichzelf zal rekenen om Israël te verdedigen. Ik kan dat wel begrijpen. U weet dat Israël er niet voor zal terugdeinzen om terug te slaan. Wat er dan gebeurt met de troepen die tussen de vuurlijnen zitten, is een andere zaak. Ik vestig er uw aandacht op dat bij het

des pays musulmans qui ne reconnaissent même pas l'existence d'Israël. Ils n'ont pas fait preuve de neutralité dans le conflit entre Israël et le Hezbollah et, en Indonésie, on a même assisté à de très importantes manifestations en faveur du Hezbollah. On peut donc se poser des questions sur la motivation de ces troupes.

Par ailleurs, on ignore toujours qui exactement surveillera la frontière syrienne. C'est précisément par cette frontière que transitent les armes destinées au Hezbollah. S'il devait y avoir des infiltrations sur le territoire israélien, Israël ne compterait que sur lui-même et répliquerait, malgré la présence d'une importante force internationale. Les récents bombardements ont déjà coûté la vie à plusieurs membres du personnel de l'ONU.

Alors donc que les risques sont très importants, M. Goris, dans une interview au journal *De Standaard* du 18 août, ramène tout le dossier à la volonté de la Belgique de jouer dans la cour des grands. L'enjeu ne serait donc pas tant la pacification que le prestige du gouvernement et du premier ministre. La coalition violette mène d'ailleurs depuis des années une politique étrangère francophile, fondée sur des liens d'amitié avec la France et sur la nostalgie d'un rôle à jouer sur l'échiquier mondial. Les francophones aimeraient faire de ce petit pays une puissance mondiale mais l'entreprise n'est pas sans danger. Qu'il me soit permis de rappeler la fable de la Fontaine sur la grenouille qui voulait se faire aussi grosse que le boeuf.

jongste conflict mensen van de Verenigde Naties het leven hebben gelaten bij bombardementen. In deze situatie stuurt u onze troepen: een situatie met een zeer zwaar risico.

Men kan zich afvragen waarom.

Patrick Moriau, président: Monsieur Van den Eynde, je vous signale qu'il vous reste une minute. Nous avons en effet une vingtaine d'intervenants et je dois appliquer le Règlement.

01.07 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Het waarom is, zo zegt men ons, de vrede en onze verantwoordelijkheid. Maar ik lees in het interview van de heer Goris, woordvoerder van uw partij voor defensieaangelegenheden, mijnheer de eerste minister, in De Standaard van 18 augustus dat "wij willen meepraten met de groten".

Het komt dus aan op niet zozeer de vrede, maar het prestige van de regering en van de eerste minister, waarschijnlijk in de hoop op een Europese carrière later. Of misschien – ook dit is in ons verhaal van belang – is het omdat de paarse regering sinds haar installatie in België, eerst nog met Michel, een buitenlandse politiek voert die veel meer op Frankrijk gericht is dan de vorige, enerzijds uit vriendschap voor Frankrijk en anderzijds uit heimwee, die zo typisch is voor de francophonie, naar een grote politieke rol in de wereld van ons klein land, waarvan zij plots een grote wereldmacht wil maken. Ik verwijs in dat verband naar het mooie gedicht van Jean de la Fontaine over de kikker die zichzelf wou opblazen tot een rund.

01.08 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, wij hebben enige weken geleden in de Kamer ook een debat gevoerd naar aanleiding van de oorlog in Libanon en de eventuele mogelijkheid van de deelname van Belgische troepen aan een internationale troepenmacht voor Zuid-Libanon. Wij hebben toen met de Vlaamse christen-democraten gezegd dat wij principieel met een Belgische bijdrage akkoord konden gaan, mits inachtneming van een aantal belangrijke voorwaarden. Wij vonden dat er een belangrijke, sterke troepenmacht moest zijn met een duidelijk mandaat en dat er minimale veiligheidsgaranties moesten zijn voor de ook door ons in te zetten troepen. Die inzet van de Belgische troepen diende natuurlijk te kaderen in een gecoördineerd aanbod van de Europese Unie. Er mocht volgens ons – daar is al een antwoord op gekomen – ook geen afbreuk worden gedaan aan de andere internationale verbintenissen die wij in het kader van Europa of de UNO vervullen.

Het standpunt van de Vlaamse christen-democraten is duidelijk. Als België geloofwaardig in de Europese Unie wil overkomen en als de unie een rol wil spelen in de wereld, dan kunnen de unie en België niet afzijdig blijven van een zo belangrijke crisis in het Midden-Oosten.

Wij juichen natuurlijk toe – het is misschien wat overdreven te zeggen dat de vijandelijkheden in Zuid-Libanon ondertussen zijn gestopt – dat de VN zich eenparig achter resolutie 1701 hebben geschaard, waarin een aantal basiselementen voor een duurzame regeling van het conflict staat en waaruit ook een troepenmacht voortvloeit die zo snel mogelijk in Zuid-Libanon moet worden ontplooid.

Wij zijn echter van oordeel – dit is niet alleen ons standpunt – dat de

01.08 Pieter De Crem (CD&V): Il y a quelques semaines déjà, nous avons débattu d'une participation éventuelle de la Belgique aux opérations de l'ONU dans le Sud-Liban. Le CD&V s'était rallié au principe d'un tel accord à certaines conditions: fort contingent avec un mandat précis, garanties de sécurité pour nos soldats et offre coordonnée de l'UE. Par ailleurs, notre participation ne devait nullement porter préjudice à nos autres engagements internationaux dans le cadre de l'Europe ou de l'ONU. Si nous voulons que l'UE joue un rôle dans le monde, nous ne pouvons rester sur la touche au Moyen Orient.

Nous nous réjouissons bien sûr de l'arrêt des hostilités et de la résolution 1701 des Nations Unies. Il s'agit d'un premier pas sur la voie de l'intervention rapide d'une force armée internationale et du règlement durable du conflit. La résolution étant trop vague et ambiguë, des accords complémentaires ont été conclus.

VN-resolutie op sommige punten vaag en ambigu is en te veel ruimte laat voor uiteenlopende interpretaties door de strijdende partijen, en dat ze ook een aantal onduidelijkheden in het mandaat van de troepenmacht in zich houdt. De aanvullende overeenkomsten, die er nadien zijn gekomen, hebben dat ten dele kunnen opvangen, maar er blijft toch nog heel wat onduidelijkheid. Dat zal toch als een schaduw blijven hangen over de manier waarop de weerbaarheid, alsook de veiligheid van onder andere onze troepen zal kunnen worden gegarandeerd.

Wij stellen ook met genoegen vast dat de EU ongeveer de helft van de troepenmacht zal leveren en door de internationale gemeenschap als een ruggengraat van de troepenmacht wordt beschouwd. Wij rekenen er ook op dat de volledige troepensterkte, die in de resolutie van de VN wordt voorgesteld, op korte termijn wordt bereikt, met ook betekenisvolle bijdragen van Arabische of nog andere islamitische landen. Ik denk dat men ter zake ook op goede weg is.

Waarop wij vandaag echter vooral willen wijzen, is dat de situatie op het terrein in Zuid-Libanon, in weerwil van de grote en noodzakelijke inspanningen die er door de internationale gemeenschap op humanitair en diplomatiek vlak zijn gepleegd, toch bijzonder moeilijk en bijzonder gevaarlijk blijft. Een aantal vragen en onduidelijkheden blijven. Ik vind dat wij daarover naar aanleiding van het debat meer klaarheid moeten krijgen.

Laten we nogmaals duidelijk zijn. Zoals we het in het debat van enige weken geleden hebben gezegd, de ontwapening van Hezbollah en het herstel van het gezag van de Libanese regering over het hele Libanese grondgebied zijn de sleutelementen van een houdbare pacificatie in de Libanees-Israëlsche regio. Maar Hezbollah heeft tot nader order nog altijd geen overtuigende blijk gegeven van een bereidheid tot ontwapening of tot terugtrekking uit Zuid-Libanon. Alles wijst erop dat de Libanese regering ook vandaag nog niet in staat is of bereid is om ook maar de ontwapening van Hezbollah in het perspectief te zetten.

De geschiedenis leert ons - en we moeten vandaag ook veel uit de geschiedenis leren denk ik - dat Hezbollah, ook voor de internationale gemeenschap, een bijzonder onvoorspelbare en levensgevaarlijke dreiging vormt voor de vrede in de regio, voor de vrede in het Midden-Oosten en eigenlijk ook voor de stabiliteit op wereldvlak.

Wij menen dat, zolang er geen duidelijke overeenkomst is gemaakt en zolang er geen nauwkeurig scenario over de ontwapening van Hezbollah bestaat, de internationale troepenmacht en bijgevolg ook de Belgische soldaten, zich in Zuid-Libanon op zeer gevaarlijk terrein bevinden, hoe sterk de vredesgaranties en de veiligheidsgaranties op papier ook mogen zijn.

De eerste vraag aan de regering, vertegenwoordigd door de eerste minister, de minister van Buitenlandse Zaken en door de minister van Defensie, blijft: door wie en op welke manier zal Hezbollah ontwapend worden? Dat is dus de belangrijkste vraag in het debat.

Israël van zijn kant wil zich pas volledig uit Zuid-Libanon terugtrekken en zijn blokkade van Libanon volledig opheffen wanneer de internationale troepenmacht samen met het Libanese leger is

Il subsiste toutefois des zones d'ombre, notamment en ce qui concerne la capacité de résistance et la sécurité des troupes.

Nous nous félicitons par ailleurs de ce que l'Union européenne constitue l'ossature de la force militaire. Pour réunir l'effectif requis, il faudra toutefois pouvoir tabler sur un apport plus important des pays arabes et islamiques.

La situation sur le terrain au Sud-Liban reste extrêmement complexe et dangereuse. Une pacification véritable passe nécessairement par le désarmement du Hezbollah et le rétablissement de l'autorité du gouvernement libanais sur l'ensemble du territoire libanais. Le Hezbollah, qui constitue une menace pour la stabilité dans la région et à l'échelle mondiale, n'est pas disposé à désarmer et le gouvernement libanais ne semble pas capable de restaurer son autorité. Des garanties de sécurité existent sur le papier pour la force armée qui s'aventurera dans ce guêpier mais comment le Hezbollah sera-t-il désarmé concrètement ?

Reste Israël, qui veut à tout prix empêcher le réarmement du Hezbollah en stationnant des troupes à la frontière libano-syrienne, ce dont la Syrie ne veut pas entendre parler. Israël persiste à se réserver le droit de mener des opérations militaires défensives, ce que semble autoriser la résolution. C'est la preuve - une de plus - de la fragilité du cessez-le-feu. Peut-on espérer une cessation des hostilités plus durable ? En d'autres termes, les troupes internationales feront-elles en sorte qu'Israël puisse retirer ses propres effectifs ?

Cette mission permet à l'Europe de jouer un rôle à part entière sur le plan mondial. La Belgique ne pouvait se tenir en retrait. Nous

ontplooid en efficiënt genoeg blijkt om de uitvoering van resolutie 1701 af te dwingen, met inbegrip van de ontwapening van Hezbollah, waar ik het net over had, maar wil daarbij ook de herbewapening van Hezbollah absoluut vermijden.

Wat die herbewapening betreft, eist Israël dat de internationale troepenmacht ook wordt ingezet aan de Syrisch-Libanese grens, wat door Syrië thans – vanmorgen nog bevestigd – wordt verworpen als een vijandig gebaar. Bovendien neemt Israël, ook voor de inzet van onze troepen bijzonder belangrijk in de hele appreciatie ervan, de vrijheid om, ondanks de stopzetting van de vijandelijkheden, zogenaamde defensieve militaire operaties te blijven uitvoeren. Het zijn net die operaties, waarvoor resolutie 1701 Israël eigenlijk nog altijd voldoende ruimte biedt, die maken dat het bestand dat er nu is, bijzonder fragiel is en eigenlijk, naar onze mening, nauwelijks werkbaar zal zijn.

Onze tweede vraag aan de regering is: beantwoordt de geplande ontplooiing en de opdracht van de internationale troepenmacht in Zuid-Libanon, in die mate aan de eisen van Israël dat een spoedige terugtrekking van Israël op korte termijn kan worden bewerkstelligd en dat het voorlopige bestand tussen Israël en Hezbollah wordt geëerbiedigd en een meer duurzaam karakter krijgt?

Ik denk dat die twee vragen in het debat moeten uitgeklaard worden en dat ze bijzonder belangrijk zijn voor het inzetten van onze troepen.

Ten slotte, voorzitters, mijnheer de eerste minister, heren ministers, menen wij dat het leveren van een substantiële bijdrage tot de nodige versterking van de VN-vredesmissie UNIFIL in Zuid-Libanon – in de taal van Shakespeare gezegd – een uitgelezen window of opportuniteiten is en een waaier van mogelijkheden biedt voor de Europese Unie om een rol te spelen in de wereld op maat van haar potentieel en van haar ambities.

België is overtuigd van het belang van een Europees buitenland- en defensiebeleid. Wij kunnen dus niet afzijdig blijven ten opzichte van een Europees initiatief in de gegeven crisis.

Wij loven als Vlaamse christendemocraten de inzet en het engagement dat de Verenigde Naties en de Europese Unie zich hebben getroost om een bijdrage te leveren tot de pacificatie in het Midden-Oosten en wij steunen de regering in haar bereidheid concreet bij te dragen tot de invulling van het engagement.

Belangrijke vragen in verband met de politieke en de militaire basisvoorwaarden, van zowel de ontplooiing als van de operaties zelf, van de internationale troepenmacht, blijven echter onbeantwoord. Ik heb geprobeerd dat heel kort samen te vatten. Onze problemen daarmee blijven dezelfde.

Wij mogen niet uit de weg gaan – en het siert de regering dat zij dat ook niet doet – dat aan militaire opdrachten altijd risico's zijn verbonden. Maar het bestaan van die risico's kan geen vrijgeleide zijn. Die risico's moeten voor ons wel zo sterk mogelijk worden gereduceerd. Wij erkennen dus dat de ontplooiing van een internationale troepenmacht zeer dringend is, maar wij zijn van oordeel dat de Belgische regering pas Belgische militairen naar Zuid-

nous félicitons dès lors de l'engagement de l'ONU, de l'UE et du gouvernement belge. Mais nous estimons toujours qu'aucune réponse satisfaisante n'a été fournie à certaines questions. Si toute mission militaire comporte des risques, le gouvernement a le devoir de les limiter. Des militaires belges ne devront donc être envoyés que si une réponse précise est apportée aux questions relatives à la sécurité. Les règles d'engagement doivent être formulées plus clairement. Il convient de mieux définir aussi le scénario d'entrée et de sortie. De quel chapitre de la charte de l'ONU cette mission et son « solide » mandat relèvent-ils exactement ? Nous devons tirer les leçons des événements du Rwanda.

Reste Israël, qui veut à tout prix empêcher le réarmement du Hezbollah en stationnant des troupes à la frontière libano-syrienne, ce dont la Syrie ne veut pas entendre parler. Israël persiste à se réserver le droit de mener des opérations militaires défensives, ce que semble autoriser la résolution. C'est la preuve – une de plus – de la fragilité du cessez-le-feu. Peut-on espérer une cessation des hostilités plus durable ? En d'autres termes, les troupes internationales feront-elles en sorte qu'Israël puisse retirer ses propres effectifs ?

Cette mission permet à l'Europe de jouer un rôle à part entière sur le plan mondial. La Belgique ne pouvait se tenir en retrait. Nous nous félicitons dès lors de l'engagement de l'ONU, de l'UE et du gouvernement belge. Mais nous estimons toujours qu'aucune réponse satisfaisante n'a été fournie à certaines questions. Si toute mission militaire comporte des risques, le gouvernement a le devoir de les limiter. Des militaires belges ne devront donc être envoyés que si une réponse

Libanon mag en kan sturen, wanneer zij zich kan verzekeren van toereikende antwoorden op een aantal vragen in verband met de veiligheid van de troepen ter plaatse.

Met andere woorden, de rules of engagement – het entry- en exitscenario dat de eerste minister in een vorig leven als bijzonder belangrijk lid van de Rwandacommissie zo naar voren heeft geschoven en eigenlijk heeft laten inschrijven in het collectief geheugen van ons buitenlands beleid en van onze buitenlandse troependeelnames – zijn volgens mij nog onvoldoende duidelijk. Ik kan ook nog altijd niet zien waarom de opdrachten die wij uitvoeren, nu eigenlijk onder hoofdstuk 6 van het Handvest van de Verenigde Naties vallen, dat inhoudt dat het de “vreedzame regeling van geschillen” betreft, terwijl hoofdstuk 7 de maatregelen bevat die verband houden met “bedreigingen van de vrede, vredesbreuk en daden van agressie.”

Het is een “robuust” mandaat dat gegeven wordt. Die notie wordt toegeschreven aan de Franse minister van Defensie, die zei dat de troepenmacht in elk geval “robuust” moet zijn. Maar ik meen dat in elk geval, met het verleden in Rwanda achter ons, dat wij moeten uitkijken dat wij niet in een positie terechtkomen waarbij wij in een nog veel pijnlijker situatie kunnen eindigen.

Ik zal afronden, mijnheer de voorzitter. Dat was wat ik namens de christendemocraten wou zeggen in dit belangrijke debat. Ik hoop dat de regering rekening zal wensen te houden met de opmerkingen die niet alleen wij, en ook anderen vanuit de oppositie hebben geformuleerd, maar die, zo meen ik, de deklaag zijn waardoor de Belgische deelname in die regio tot stand zou moeten kunnen komen.

01.09 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de voorzitter, vanuit de VLD steunen wij de regeringsbeslissing voor het sturen van troepen. Als voorstander van het Europees veiligheids- en defensiebeleid en als toekomstig lid van de VN-veiligheidsraad moeten wij hier onze verantwoordelijkheid absoluut opnemen, om te proberen vrede in het Midden-Oosten te bewerkstelligen.

Mijnheer de eerste minister, ik ben heel tevreden met de manier waarop u hier de beslissingen hebt voorgesteld, rekening houdend met de aanbevelingen van Rwanda. Het is heel duidelijk dat de Belgische beslissing steunt op een grondige analyse met oog voor de humanitaire, politieke en militaire aspecten. Ik verzeker u: ik heb ooit àndere beslissingen weten nemen een aantal jaren geleden. We mogen ook heel blij zijn dat er voldoende bewapening, voldoende personeel, een goed mandaat en, heel belangrijk, een meegestuurde eigen quick reaction force zijn. Een eigen QRF had de manschappen in Rwanda voor hun dood kunnen behoeden. Vandaar dat ik deze beslissing heel goed vind.

Ik heb wel een aantal vragen. Op basis van de aanbevelingen van Rwanda wil ik u vragen wanneer de eigen verkenningssmissie vertrekt. Wie zal deze eigen verkenningssmissie uitvoeren en wanneer verwacht u de resultaten daarvan? Vandaag werd er nog niet gesproken over wie er nog allemaal deelneemt. Ik heb wel een idee via de pers, maar ik zou graag zicht krijgen op welke andere landen meedoen en wat hun aandeel is. Een vredesmacht is maar

précise est apportée aux questions relatives à la sécurité. Les règles d'engagement doivent être formulées plus clairement. Il convient de mieux définir aussi le scénario d'entrée et de sortie. De quel chapitre de la charte de l'ONU cette mission et son «solide» mandat relèvent-ils exactement? Nous devons tirer les leçons des événements du Rwanda.

01.09 Hilde Vautmans (VLD): Le VLD appuie la décision du gouvernement d'envoyer des troupes belges au Liban dans le cadre d'une mission de l'ONU. Notre pays doit en effet prendre ses responsabilités au regard de la pacification de la situation au Moyen-Orient. Il sera tenu compte à cet égard des recommandations de la commission Rwanda. Les aspects humanitaires, politiques et militaires seront également pris en considération et les effectifs ainsi que l'armement dont ils seront équipés seront suffisants. La solidité du mandat et notre propre *Quick Reaction Force* devraient offrir une protection suffisante à nos troupes sur place.

Je souhaiterais formuler un certain nombre de questions concrètes.

En quoi consistera notre propre mission de reconnaissance?

interessant wanneer de operationaliteit en betrouwbaarheid van alle partners heel duidelijk is. Ook dat hebben wij in de Rwandacommissie gezien. Daarover graag wat meer informatie.

Dan is er het communicatiemateriaal. Communicatie is heel belangrijk. Ik zou dus heel graag weten welk communicatiemateriaal wordt meegestuurd en of er ook manschappen worden meegestuurd die de taal van het land machtig zijn. Het lijkt mij heel belangrijk ginds de pers te kunnen doornemen en te voelen wat er op het terrein leeft bij de bevolking. Daarop dring ik aan.

Er zijn nog wat punten waarover niets werd gezegd. Wat met de huisvesting? Zal onze verkenningsmissie terugkomen met een specifieke locatie voor de huisvesting? En wat met een worst case scenario? Heeft de regering dit al uitgesproken?

Twee andere punten zijn voor mij heel belangrijk, mijnheer de minister van Landsverdediging. Welke eenheden zullen worden gestuurd? Ik heb contact gehad met militairen uit Leopoldsburg en daar staat men te springen om te kunnen vertrekken. Welke voorbereiding plant u? Wat is de duur van de inzet van deze operatie? Ten slotte, komen er andere lopende operaties in het gedrang? Zullen bepaalde lopende operaties door deze operatie niet worden verlengd of zelfs stopgezet?

01.10 Brigitte Wiaux (cdH): Monsieur le président, je vais essayer de respecter les délais. Nous soutenons la décision du gouvernement belge de participer au renforcement du contingent militaire de la FINUL par l'envoi de troupes belges au Liban. Le groupe cdH se félicite que la Belgique ait répondu positivement à l'appel lancé par le secrétaire général de l'ONU.

La présence de troupes belges au sein de la FINUL démontre la volonté de la Belgique de participer de manière significative aux efforts de reconstruction et de stabilisation de la région. De plus, à quelques mois de la participation de la Belgique au Conseil de sécurité de l'ONU, cette décision renforce la crédibilité de la Belgique sur la scène internationale.

Je souhaite profiter de cet échange de vues pour souligner quelques points importants de ce conflit et la solution que représente l'envoi de troupes. L'usage disproportionné de la force et le désastre engendré pour l'État libanais exigent que le processus de paix soit immédiatement relancé et que des leçons soient tirées des échecs passés. Il devient évident que la situation au Proche-Orient nécessite de nouvelles grilles de lecture, entre autres par une approche beaucoup plus globale.

En ce qui concerne la résolution 1701 du Conseil de sécurité, le secrétaire général, M. Kofi Annan, a rappelé aux membres du Conseil de sécurité à quel point il était déçu que le Conseil ne soit pas parvenu à adopter cette résolution beaucoup plus tôt. Durant des semaines, de nombreuses personnalités ont demandé à maintes reprises un cessez-le-feu dans l'intérêt des populations civiles des deux côtés, qui ont enduré des souffrances et des pertes aussi terribles qu'inutiles. Malheureusement, cet appel n'a pas été entendu.

Par ailleurs, le président libanais, M. Émile Lahoud, a réclamé hier

Quand aura-t-elle lieu et quand les résultats en seront-ils connus?

Quels autres pays participeront à la mission de l'ONU et quelle sera exactement leur contribution?

Quel matériel de communication sera emporté? Dispose-t-on de personnes maîtrisant la langue du pays?

Quelles sont les options en matière de logement?

A-t-on arrêté un scénario du pire?

Quelles unités entrent en ligne de compte et quelle sera la durée de leur mission?

La mission au Liban pourrait-elle compromettre d'autres opérations en cours?

01.10 Brigitte Wiaux (cdH): De cdH steunt de regeringsbeslissing om in te gaan op de oproep van de UNO-secretaris-generaal om deel te nemen aan de versterking van het militair contingent van Unifil. Met het sturen van troepen toont België aan dat het wil bijdragen tot de inspanningen voor de wederopbouw en de stabilisatie en wordt de geloofwaardigheid van ons land op het internationale toneel versterkt.

Gelet op de huidige catastrofe in Libanon moet het vredesproces onmiddellijk opnieuw op gang worden gebracht, waarbij de nodige lessen uit vroegere mislukkingen dienen te worden getrokken.

De secretaris-generaal van de UNO betreurde dat de Veiligheidsraad er niet in geslaagd is de resolutie 1701 veel eerder aan te nemen. Tal van prominenten hebben herhaaldelijk gevraagd dat er in het belang van de burgerbevolking langs beide kanten een staakt-het-vuren zou worden afgekondigd. Dat heeft echter geen resultaat opgeleverd.

l'application pleine et entière de la résolution 1701, visant en particulier le manque d'engagement de la part des Israéliens, qui maintiennent le blocus sur le Liban. Selon M. Lahoud, ce fait, combiné à la présence de soldats israéliens et d'artillerie sur le sol libanais, de même que le déploiement tardif des forces de la FINUL, entretiennent une situation déjà fragile.

Il convient d'exiger la fin du blocus israélien. Je souhaiterais savoir quelle est la position de la Belgique sur ce sujet.

Il est évident que notre participation militaire, comme toutes les participations à des opérations de l'armée belge, même dans des domaines où elle a une très grande expertise comme le déminage, la construction d'un hôpital ou la communication, est délicate. Sur ce point, je souhaiterais savoir si vous avez obtenu plus de précisions quant aux règles d'engagement et à l'usage de la force. Nous le savons, il s'agit d'un point délicat, ayant souvent prêté à de nombreuses critiques lors des opérations des casques bleus.

Compte tenu des risques réels encourus par les militaires belges qui vont renforcer la FINUL, nous espérons qu'une information régulière sur l'état de la situation au Sud Liban, où seront déployés nos militaires, sera communiquée aux parlementaires des commissions de la Défense et des Affaires étrangères de la Chambre et du Sénat.

Anne-Marie Lizin, présidente: Je donne la parole à M. le sénateur Mahoux et je demanderai aux sénateurs d'être aussi concis que les collègues de la Chambre.

01.11 Philippe Mahoux, sénateur (PS): Monsieur le premier ministre, il est très important que la Belgique participe à une mission de maintien de la paix au Liban, dans la mesure où l'objectif est de tenter de trouver une solution au conflit récent mais aussi, de manière générale, au conflit israélo-palestinien. C'est une étape absolument indispensable, il est donc bien que la Belgique y participe.

J'ai cru comprendre qu'elle y participe dans le cadre d'un mandat de l'ONU, ce qui est un élément fondamental et une exigence que nous avons toujours eue. Par ailleurs, elle le fait conjointement avec des décisions identiques de gouvernements de l'Union européenne, ce qui est très positif en termes de présence de l'Union européenne dans cette région.

Je ne vais pas reprendre l'ensemble des six thèmes des recommandations de la commission Rwanda, beaucoup d'entre eux viennent d'être évoqués, notamment par Mme Vautmans. J'ajouterai simplement l'importance des services de renseignement puisque vous savez qu'à l'époque du Rwanda, les services de renseignement avaient montré quelques lacunes à la fois en termes d'expertise et de transmission des communications.

Je reviens sur le mandat car je pense que c'est un élément extrêmement important. Je considère aussi qu'il persiste des ambiguïtés et qu'en termes de sécurité, nous aurions préféré avoir un chapitre VII qu'un chapitre VI. J'entends que le gouvernement libanais se serait opposé au fait qu'on utilise le chapitre VII. Vrai ou faux? Il serait important d'avoir une confirmation de cette information.

Gisteren nog eiste de Libanese president dat die resolutie onverkort zou worden toegepast en hij doelde daarmee vooral op het gebrek aan engagement van de Israëliërs, die de blokkade van Libanon handhaven. Men moet de opheffing van die blokkade eisen. Wat is het standpunt van ons land dienaangaande?

Heeft u voorts meer toelichtingen verkregen over de "rules of engagement" en het gebruik van geweld in het kader van onze militaire deelname?

Wij hopen dat de parlementsleden van de commissies voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging van de Kamer en de Senaat geregeld van de situatie in Zuid-Libanon op de hoogte zullen worden gehouden.

01.11 Philippe Mahoux, senator (PS): Het is erg belangrijk dat België aan een vredesmissie in Libanon deelneemt. Het doel van die missie is immers niet alleen het huidige maar ook het Israëlisch-Palestijnse conflict in het algemeen te beëindigen. Onze deelname in het kader van een VN-mandaat is een fundamenteel gegeven. Bovendien versterkt ze identieke beslissingen die door andere EU-lidstaten werden genomen, wat de aanwezigheid van de Unie in die regio alleen maar ten goede komt.

We moeten benadrukken dat de inlichtingendiensten op het stuk van kennis en telecommunicatie een belangrijke rol vervullen. Er is echter nog onduidelijkheid over het mandaat van de missie en wat de veiligheid betreft, hadden we liever op hoofdstuk VII (activiteiten en technieken voor de vredeshandhaving) een beroep gedaan. Hoofdstuk VI

Pourquoi plutôt un chapitre VII qu'un chapitre VI? Même si le chapitre VI permet l'utilisation de la force, on sait que, par le passé, les interprétations de ce chapitre VI, de la part du terrain et de la part du DPKO, ont été restrictives et qu'en réalité, c'est ce type d'interprétation restrictive qui a été un des éléments ayant entraîné l'absence de réaction de la MINUAR lors du déclenchement du génocide au Rwanda.

Il importe d'obtenir des précisions à cet égard. J'entends que le chapitre VI permet l'utilisation de la force lorsque, sur le plan matériel, la FINUL elle-même est menacée. Toutefois, j'attire l'attention sur le fait que, de manière explicite, il faudrait que la FINUL puisse intervenir si des civils non-participants à la FINUL, donc également des civils locaux, sont menacés et ce, tant au niveau de leur intégrité physique que de la sécurité de leurs biens. Cet élément est de la plus haute importance. Or, des ambiguïtés persistent à ce niveau. Que cette mission comporte des risques, autant le dire et le rappeler avec force! Aussi, toutes les précautions doivent-elles être prises, car il s'agit d'une mission à très grands risques.

En effet, depuis le début de l'existence de la FINUL, l'on comptabilise 250 morts au sein des composantes des forces des Nations unies. Cela signifie que le risque est extrêmement important. Il l'est d'autant plus que je n'insisterai pas sur les ambiguïtés de la résolution des Nations unies concernant les belligérants. Il est évident que ni Israël, ni le Hezbollah, de manière volontaire et spontanée, n'ont envie que le conflit cesse. En vérité, la volonté d'Israël est que le Hezbollah soit annihilé et jamais le Hezbollah ne rentrera dans des considérations de cette nature.

J'attire simplement l'attention sur le fait que le Hezbollah a déclaré parfaitement accepter la FINUL, le renforcement, le rôle de la FINUL et sa déclaration pour autant qu'il ne soit pas désarmé. Si le Hezbollah ne désarme pas, comment peut-on avoir la garantie que ce dernier ne réagira pas à un moment donné?

On connaît aussi - prétexte ou pas prétexte - le raid israélien après le cessez-le-feu au niveau de la frontière syrienne par rapport à l'apport d'armes. Soit cela précède l'apport d'armes, soit c'est un prétexte! Mais enfin, il y a là une situation de danger qui me paraît devoir susciter notre vigilance. Je dirai même que le danger est d'autant plus important qu'Israël est doté d'une importante force aérienne. Aussi, l'hypothèse de l'utilisation de cette force aérienne suppose que la protection des troupes de la FINUL comporte impérativement d'autres éléments que ceux que nous avons utilisés précédemment dans d'autres missions. Je présume que cela a été pris en compte et qu'en termes de localisation, la commission spéciale du Sénat, qui recueillera peut-être des informations sur la nature du déploiement des troupes, pourrait en être informée.

Je me réjouis de ce que la force de protection de nos troupes – avant appelée force de réaction rapide – soit importante et largement prise en compte.

Le problème des communications a été évoqué par Mme Vautmans. Les trois secteurs dans lesquels les soldats vont travailler sont établis: nous sommes experts dans le secteur du déminage; pour le secteur

(samenstelling en commando van een vredesoperatie) laat weliswaar het gebruik van geweld toe, maar we mogen niet vergeten dat de beperkende interpretaties van dat hoofdstuk door de troepen in het veld en door de DPKO er gedeeltelijk toe hebben geleid dat de UNAMIR bij het uitbreken van de volkerenmoord in Rwanda afzijdig is gebleven.

Hoofdstuk VI laat het gebruik van geweld toe, indien de Unifil zelf materieel bedreigd wordt. Ze zou ook moeten kunnen optreden, indien burgers die niet aan de Unifil-missie deelnemen, bedreigd worden. Alle nodige voorzorgsmaatregelen moeten genomen worden, want het gaat om een levensgevaarlijke missie. Noch Israël, noch Hezbollah willen het conflict vrijwillig en uit eigen beweging stopzetten. Als Hezbollah niet ontwapent, hoe kan men dan de zekerheid hebben dat ze op een bepaald ogenblik niet terugslaat? De Unifil-missie loopt des te meer gevaar daar Israël over een sterke luchtmacht beschikt, zoals blijkt uit de luchtaanval die Israël na het staakt-het-vuren in de grensstreek met Syrië heeft uitgevoerd om de toevoer van wapens te stoppen. Door de mogelijke inzet van die luchtmacht moeten er bijkomende garanties voor de bescherming van de Unifil-troepen komen.

Het verheugt me dat er ook aan een beschermingsmacht is gedacht en dat er voldoende manschappen voor worden vrijgemaakt.

Bovendien is het hoog tijd dat diegenen die de infrastructuur vernielen zelf ook de nodige financiële middelen leveren voor de heropbouw.

Welke betrekkingen zullen het Department of peace keeping operations (DPKO) in New York en de bevelhebbers op het terrein onderhouden, ook wat betreft de

de la santé, je me réjouis de notre participation; pour le secteur de la reconstruction, je trouve qu'il commence à y avoir un cycle de destruction et construction. L'Union européenne finance une série d'éléments d'infrastructure, Israël les démolit, on envoie et on finance la reconstruction. Il serait temps que ceux qui ont détruit puissent participer, au moins sur le plan financier, aux dégâts liés à la destruction.

Les ambiguïtés de la structure de commandement ont été largement évoquées. Nous savons qui va diriger la force des Nations unies: la France puis l'Italie. Quels vont être les rapports entre le terrain et le DPKO (Department of Peacekeeping Operations)? Je parle bien de New York, y compris dans la problématique d'interprétation du chapitre VI et des règles d'engagement. Qui se trouve à New York? Comment sera formalisée la connexion entre le terrain, c'est-à-dire la force, et New York, c'est-à-dire le DPKO? Quelle sera la relation, à un niveau qui est un peu différent, monsieur le ministre de la Défense, entre le terrain et Evere? De quoi sera formée la structure d'Evere, avec l'ambiguïté inhérente à la participation à une force internationale des Nations unies, où la structure de commandement dépend des Nations unies et non d'Evere, et donc de la composante belge?

Il y a là des précisions qu'il serait intéressant d'obtenir pour avoir toutes les garanties que le va-et-vient assez flou qui avait existé entre Evere et le terrain, le terrain et le DPKO, et New York, ne se reproduise plus au cours de cette mission. Cette mission me paraît comporter beaucoup de risques, pour lesquels les précautions à prendre doivent être très grandes.

01.12 **Hervé Hasquin** (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je serai bref et ce n'est pas une formule rhétorique.

Beaucoup de choses ont déjà été dites. Au nom du MR, j'apporte un soutien total à des propositions qui ont été faites par un gouvernement qui a pris une décision unanime. Je me permets d'insister sur ce point, c'est un élément capital sur un dossier aussi sensible.

Je ne crois pas que ce soit l'heure de refaire l'histoire du conflit au Moyen-Orient. Il y a une résolution des Nations unies du 11 août, et il y a, comme on l'a dit, une fenêtre ouverte. Il faut donc essayer de saisir à pleines mains l'occasion qui nous est offerte.

Ce qui se passe – et le premier ministre y a fait allusion – est aussi important. On ne peut en permanence critiquer et vouer aux gémonies un impérialisme américain – vrai ou faux – en leur reprochant d'être présents partout et, en tant qu'Européens, se contenter de prêcher la morale internationale et rester spectateurs. Il faut parfois pouvoir se mouiller, c'est-à-dire prendre ses responsabilités, donc aussi prendre des risques. À cet égard, un pas important me paraît avoir été franchi. Et il y va de l'honneur de la Belgique, en tant que détentrice de la capitale de l'Europe, de participer à cette force qui n'est pas sans risque, j'y reviendrai dans un instant.

Le premier ministre s'est suffisamment occupé du dossier Rwanda pour ne pas avoir envie d'emmener notre pays dans une aventure

interprétation van hoofdstuk VI en de rules of engagement? Wie zit er in New York? Hoe zal de verbinding tussen New York en het terrein geformaliseerd worden? Wat zal de relatie zijn tussen het terrein en Evere? Hoe zal de structuur in Evere samengesteld zijn, rekening houdend met de ambiguïteit die eigen is aan de deelname aan een internationale troepenmacht van de VN, waarbij de commandostructuur van de VN en niet van Evere, en dus van de Belgische component, afhangt? Verduidelijking en waarborgen zijn vereist om te voorkomen dat opnieuw de fouten uit het verleden worden gemaakt. Men moet dus alle nodige voorzorgsmaatregelen nemen ten aanzien van de talrijke risico's die deze opdracht inhoudt.

01.12 **Hervé Hasquin** (MR): De MR staat volledig achter de eenparige beslissing van de regering. De UNO-resolutie van 11 augustus biedt stabilisatiemogelijkheden in de regio en de gelegenheid die ons wordt geboden moet worden gegrepen.

Men moet soms zijn verantwoordelijkheden op zich nemen en in sommige gevallen dus ook risico's nemen. In dat verband lijkt mij een belangrijke stap te zijn gezet. De eer van ons land staat op het spel met de deelname aan die macht, die niet van risico's is gespeend.

Ik stel de gebruikte uitdrukking "robuust mandaat" op prijs; daardoor zullen situaties zoals wij die in het verleden hebben gekend, met name in Rwanda, kunnen worden verhinderd.

We kunnen dan ook hopen dat de

analogue. L'expérience au Rwanda qui a été désastreuse, qui a été malheureuse, tragique, reste ancrée dans les mémoires des citoyens belges. J'ai apprécié l'expression de "mandat robuste". Cela nous change d'un certain nombre de situations que nous avons connues par le passé.

C'est nécessaire dans une mission à risque, et j'en terminerai par là. En effet, nous pouvons espérer que les deux belligérants - en l'occurrence, un pays et un groupe terroriste - cesseront de se battre. Encore faut-il, évidemment, que les résolutions des Nations unies soient respectées. Pour ce qui concerne le volet délicat qui vient d'être évoqué, nous pouvons penser que l'un des belligérants, en dépit de certaines promesses, n'ira pas jusqu'au bout de ses engagements: je parle du désarmement du Hezbollah. Il existe donc un risque qui nécessite des garanties.

Pour ma part, j'ai une totale confiance dans le gouvernement pour aller de l'avant en ce domaine.

01.13 David Geerts (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, ik wil zeer kort het woord voeren. Ik spreek alleen over het defensieve luik, daar collega Inga Verhaert over het politieke luik zal spreken.

Ten eerste, het mandaat. Ik denk dat het belangrijk is dat er instrumenten van hoofdstuk VII in dat mandaat geïntegreerd zijn. Als de troepen enkel onder hoofdstuk VI worden uitgestuurd, kan dat mandaat volgens mij echt robuust genoemd worden.

Belangrijk is ook dat er eigen beschermingstroepen meegaan die onder Belgisch commando vallen.

Een tweede aspect dat ik zeer kort wil toelichten, is het multinationale karakter van de troepenmacht. Uit de informatie waarover ik beschik, blijkt dat momenteel ongeveer 60% uit het Europese leger is. Ik denk dat het belangrijk is dat ook andere lidstaten en andere landen in die troepenmacht vertegenwoordigd zijn, om niet alleen tot een perceptie - ik benadruk dat het een perceptie is - van een soort bezettingmacht te komen. Indien het suppletieleger daadwerkelijk tot stand komt, is het belangrijk dat ook andere landen deelnemen.

Een derde element betreft de toch wel onduidelijkheid in verband met de ontwapening van Hezbollah. Op dit moment lijkt mij dat in het mandaat niet duidelijk. Derhalve meen ik dat er op diplomatiek vlak nog een aantal stappen gezet dienen te worden, zodat ook de ontwapening van Hezbollah veel duidelijker en klaarder in de internationale regelgeving tot stand komt.

Een laatste element gaat over de invloed van deze operatie op andere operaties. Met de bijkomende driehonderd man die wij naar het buitenland zullen sturen, denk ik dat er meer dan duizend mensen in het buitenland zitten. Bovendien zitten die vrij verspreid over de verschillende geografische terreinen. Ik wil dus vragen welke invloed er is op andere operaties.

01.14 Alain Destexhe, sénateur (MR): Madame la présidente, je voudrais à mon tour féliciter le gouvernement de sa décision courageuse d'envoyer des troupes au Liban. Ainsi, la Belgique tient

twee oorlogvoerende partijen hun strijd zullen staken. Dat veronderstelt uiteraard dat de resoluties van de Verenigde Naties worden nageleefd. Ter zake vormt de ontwapening van Hezbollah een risico waarover afspraken moeten worden gemaakt.

01.13 David Geerts (sp.a-spirit): Il est important que des éléments du chapitre VII soient intégrés dans ce mandat, qui relève du chapitre VI. Le mandat est solide et nous disposons de troupes de protection belges.

Les armées européennes fournissent 60% des troupes. Il est important que d'autres pays également fournissent des troupes, pour ne pas créer l'impression qu'il s'agit d'une sorte de force d'occupation.

Le mandat manque de clarté en ce qui concerne le désarmement du Hezbollah et il convient dès lors de le préciser sur ce point.

Nous allons à présent, en ordre relativement dispersé, envoyer mille hommes à l'étranger. Quelle sera l'incidence de cette opération sur les autres opérations en cours?

01.14 Alain Destexhe, senator (MR): Ik feliciteer de regering met haar moedige beslissing om

son rang sur la scène internationale et fournit un effort considérable par rapport à la taille du pays. Compte tenu de l'implication du premier ministre dans la commission Rwanda, j'ai pleine confiance en ses capacités et en celles du gouvernement pour piloter une opération complexe et pour assurer la coordination entre la Défense, les Affaires étrangères et les autres départements concernés.

Cependant, je voudrais adresser deux questions au gouvernement, la première au ministre de la Défense plus particulièrement. Au sujet des missions qui seront dévolues à nos troupes, j'aimerais des précisions sur le volet médical. Le déminage et le génie ne posent aucun problème et sont totalement adaptés à la situation. Quant au volet médical, s'agit-il d'une mission de secours et de soins uniquement destinée aux victimes éventuelles parmi les troupes belges ou les autres troupes de la FINUL ou s'agit-il d'une mission médicale dirigée vers les populations civiles libanaises?

Dans ce dernier cas, j'émettrai certains doutes car le Liban n'est pas démuné sur le plan médical, il possède des ressources humaines importantes, des médecins, des infirmiers, du personnel de tout ordre ainsi que des ressources financières. La priorité en ce domaine doit être dévolue aux autorités libanaises, aux organisations internationales comme l'Unicef, l'OMS, la Croix-Rouge internationale ou les ONG. J'aimerais que vous apportiez des éclaircissements sur ce volet médical.

La deuxième question est plus spécialement adressée au premier ministre et au ministre des Affaires étrangères et elle concerne le "worst case scenario" et sur la stratégie de sortie. Monsieur le premier ministre, lors de la commission Rwanda, vous êtes celui qui avez le plus insisté sur cette notion de "worst case scenario". Cette fois, il y a deux dangers. On a déjà parlé de la sécurité. Je crois que la différence avec les missions au Rwanda ou en Bosnie – la FORPRONU ou l'UNAMIR – c'est que dans ces deux cas, les forces de l'ONU avaient les moyens d'imposer la paix, un cessez-le-feu et une solution politique mais n'avaient pas la volonté de le faire.

Ici, dans un conflit qui implique Israël et le Hezbollah, la paix et le cessez-le-feu reposent bien davantage sur la volonté des parties que sur une éventuelle volonté de l'ONU. J'aimerais savoir, en cas de détérioration de la situation - par le fait soit d'Israël soit du Hezbollah -, jusqu'à quel point la FINUL - et en particulier la Belgique - doit occuper le terrain, eu égard à la situation qui pourrait très vite devenir dangereuse pour nos soldats.

Autrement dit, je pense que le succès de cette mission repose, beaucoup plus que dans le cas du Rwanda ou de la Bosnie, sur la volonté des deux parties de respecter leurs engagements.

Il y a un deuxième risque, qui a déjà été souligné par MM. De Crem, Mahoux et Hasquin. Si le Hezbollah ne respecte pas la résolution de l'ONU, à savoir son propre désarmement, il pourrait considérer la mission de la FINUL comme une sorte d'alibi pour se maintenir comme un État dans l'État. J'aimerais connaître vos réactions face à cette éventualité très sérieuse.

troepen naar Libanon te sturen. België gedraagt zich overeenkomstig zijn internationale positie en levert een aanzienlijke inspanning in verhouding tot de grootte van ons land. Ik heb vertrouwen in de capaciteiten van de eerste minister en van de regering om een dergelijke operatie in goede banen te leiden.

Ik heb echter nog twee vragen. Ik zou eerst meer toelichtingen willen over de medische taken die aan onze militaire troepen zullen worden toevertrouwd: zullen zij moeten instaan voor de medische bijstand en verzorging van de Libanese militairen dan wel van de Libanese burgerbevolking? Libanon beschikt immers over degelijke gezondheidszorgvoorzieningen en op dat vlak moet men de voorrang laten aan de Libanese autoriteiten, de internationale organisaties en de NGO's.

Mijn tweede vraag heeft betrekking op het "worst case scenario" en de exitstrategie. Het verschil met de missies in Rwanda of Bosnië is dat in die twee gevallen de UNO-troepen de middelen hadden om de vrede op te leggen, maar dat de politieke wil ontbrak om dat te doen.

In dit geval hangt de vrede meer af van de bereidheid van de betrokken partijen (Israël, Hezbollah) om hun woord te houden dan van een engagement van de VN. Indien de toestand verslechtert, zou de veiligheid van onze soldaten wel eens in het gedrang kunnen komen. Wat zal er in dat geval gebeuren? Tot op welke hoogte dient de Unifil dan ter plaatse te blijven?

Indien Hezbollah niet ontwapend wordt, zal ze de Unifil-missie misschien als een alibi kunnen beschouwen om een staat in een staat te blijven. Denkt u dat die kans daartoe bestaat?

01.15 Lionel Vandenberghe, senator (sp.a-spirit): Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, ik wil vooraf zeggen dat wij op uitdrukkelijk verzoek van enkele leden van de commissie voor de Buitenlandse Zaken in de Senaat, een bijeenkomst hebben gevraagd om uitleg aan de regering te vragen. Omwille van de efficiëntie was het niet slecht dat wij dat samen met de collega's van de Kamer deden. Voor ons is het trouwens boeiend om de vergaderstijl te vergelijken.

Philippe Monfils, président: Je rappelle tout de même qu'un certain nombre d'interpellations ont été déposées par les collègues de la Chambre.

01.16 Lionel Vandenberghe, senator (sp.a-spirit): Wij zijn hier met volle overtuiging omdat wij in de commissie voor de Buitenlandse Zaken intens met actuele wereldproblemen bezig zijn.

Er is hier al veel gezegd. Wat mij bekommert, is dat heel de bevolking deze oorlog via de televisie heeft meegemaakt. Het is opnieuw een gemediatiseerde oorlog. Ik denk dat de mensen heel sterk bekommerd zijn om wat er gebeurt, niet alleen in Libanon, maar ook in Israël, Palestina, de Gaza-strook. Dat blijft erg leven bij de bevolking. Wij hebben de beelden gezien. Ik heb ook al gehoord, hier en op straat, dat bepaalde landen de infrastructuur kapotschieten en wij moeten dan opnieuw tussenkomen om alles weder op te bouwen. Wij willen altijd interveniëren als het is om vrede te brengen in landen en tussen volkeren.

Ik heb België hier al horen ophemelen. Het is goed dat België zich positioneert. Wij kunnen een belangrijke rol spelen, vooral in het kader van Europa. Daarom zeg ik, beter een gemeenschappelijke Europese buitenlandse politiek, wat wij nog altijd niet hebben, dan een gemeenschappelijke Europese defensie. Laten wij beginnen met een Europese politiek op te bouwen. België neemt hieraan deel in het kader van Europa, in het kader van de VN.

U zult niet verwonderd zijn dat ik eigenlijk pleit voor meer diplomatie en minder soldaten.

Mijn vraag is of er voldoende diplomatieke druk is uitgeoefend op beide actoren. We hebben de minister van Buitenlandse Zaken al een paar keer – in de Senaat interpelleert men niet maar stelt men vragen – gevraagd of er geen sterkere druk kan worden uitgeoefend op Israël via het Associatieakkoord? Het antwoord is altijd negatief, maar ik veronderstel dat daar nog wel iets te doen valt. Dus, liever diplomatie en minder soldaten, dialoog en minder interventies.

Ik kom tot mijn tweede punt. In de pers lezen we dat onze soldaten vooral zullen ingezet worden voor ontmijning. We moeten toegeven dat België hier een belangrijke rol kan spelen, ook in herinnering brengend dat de wet op de clusterbommen hier werd goedgekeurd. België was een van de eerste landen dat een pleidooi gehouden heeft tegen de clusterbommen. Men ziet nu in de realiteit wat voor ellende clusterbommen aanrichten aan soldaten en vooral aan burgers en kinderen en niet alleen op het moment van de oorlog, maar wellicht ook nog maanden nadien. Dus het tweede punt is de medische

01.15 Lionel Vandenberghe, sénateur (sp.a-spirit): Pour des raisons d'efficacité, ce débat avec les députés est utile mais je tiens à dire que des explications avaient été demandées en commission sénatoriale des Affaires étrangères où nous nous occupons intensément des problèmes actuels du monde.

01.16 Lionel Vandenberghe, sénateur (sp.a-spirit): Tous les Belges ont assisté au spectacle de cette guerre médiatisée et ils s'en sont profondément émus. D'aucuns relèvent aujourd'hui qu'un pays a détruit les infrastructures d'un autre et qu'il est fait appel à nous pour les reconstruire.

La Belgique peut être amenée à jouer un rôle important dans le contexte européen. Une politique étrangère commune étant préférable à une défense commune, je préconise plus de diplomatie et moins de soldats. Des pressions suffisantes ont-elles été exercées sur les deux parties?

Nous apprenons en parcourant la presse que des soldats de la FINUL seront chargés de missions de déminage et que la Belgique pourra y contribuer utilement. La Belgique a été le premier pays à interdire les bombes à fragmentation dont nous observons aujourd'hui les ravages. Le deuxième point comprend donc deux pôles: l'intervention médicale et la reconstruction.

Le troisième point concerne les pressions qu'il faudra exercer sur les ailes politiques du Hezbollah et du Hamas. Or un certain nombre de membres de ces derniers ont été élus par les citoyens et ne peuvent dès lors être arrêtés sans autre forme de procès. Il faut donc aussi exiger d'Israël la libération

interventie en de wederopbouw.

Een derde punt is de politieke en diplomatieke druk op de politieke vleugels van Hezbollah en van Hamas. Een aantal leden – in Palestina een zeer groot aantal – werden immers verkozen door het volk. Stel u voor dat wij, als verkozenen van het volk, van de ene op de andere dag opgepikt worden en in de gevangenis worden gezet.

Het is een kleine suggestie om druk uit te oefenen op de politieke vleugels van Hezbollah en Hamas. Ik herinner er de minister van Buitenlandse Zaken aan hoe wij op de laatste zittingsdag van de Senaat nog vlug een dertigtal handtekeningen van collega-senatoren hebben kunnen verzamelen om druk uit te oefenen opdat de democratisch verkozen parlementsleden zouden vrijkomen. De situatie is niet verbeterd, maar nog verergerd: zelfs de vice-eerste minister werd nog opgepakt. De minister heeft toen beloofd stappen te ondernemen. Ik hoop dat dat gebeurt om ook die mensen vrij te krijgen.

01.17 Margriet Hermans, senator (VLD): Voorzitters, heren ministers, als laatste spreker heeft men natuurlijk het nadeel dat alles of bijna alles al gezegd is. Het voordeel is natuurlijk dat men ondertussen de standpunten van al zijn collega's kent.

Ik kan alleen maar zeggen dat ook ik de beslissing van de regering en haar engagement om troepen te sturen naar dat toch al jaren moeilijke gebied steun. Dus zeg ik ja op het sturen van troepen.

Voorzitter Anne-Marie Lizin: Mevrouw Hermans, u bent zeker niet de laatste spreekster.

01.18 Margriet Hermans, senator (VLD): Dat is een troost.

Het veiligheidsrisico is reëel. Wij moeten inderdaad de maximale veiligheid van onze troepen garanderen. Ik meen dat de regering zich terdege van die opdracht bewust is.

Sta mij toch toe een viertal vraagjes te stellen. Ik zal proberen ze kort te houden, want het zal toch al een lange voormiddag en misschien ook namiddag worden.

Mijn eerste vraagje betreft de levering van soldaten voor de vredeshandhaving in Libanon. Daar zijn 15.000 soldaten voor nodig. Ondertussen is dat aantal voor ongeveer de helft ingevuld. Er moeten dus nog zo'n 7.500 soldaten uit andere landen komen. De Franse minister van Buitenlandse Zaken dringt er ook op aan dat moslimlanden troepen zouden bijdragen aan die vredesmacht. Zo heeft Indonesië al aangegeven dat het troepen wil leveren, doch dat stuitte op scepticisme van Israël, daar Indonesië en ook heel veel andere moslimstaten Israël niet erkennen.

Mijn vraag aan u is dan ook: meent u niet dat het belangrijk is voor de kracht van de vredestroepen en voor de neutraliteit ervan dat er ook moslimlanden troepen zouden leveren aan UNIFIL? In hoeverre vindt u het standpunt van Israël ter zake terecht?

Mijn tweede vraagje betreft de veiligheid. Onze troepen begeven zich

de ces parlementaires élus démocratiquement. Le ministre a promis d'entreprendre des démarches et j'espère qu'il y en aura d'autres.

01.17 Margriet Hermans, sénateur (VLD): Je soutiens la décision du gouvernement d'envoyer des troupes dans cette région qui connaît une situation difficile depuis des années. Les risques sont bien réels et nous devons garantir au maximum la sécurité de nos troupes.

01.18 Margriet Hermans, sénateur (VLD): Il faudra 15 000 hommes, dont la moitié environ sont d'ores et déjà mobilisés. Selon le ministre français des Affaires étrangères, des pays musulmans devraient également fournir des troupes fournies par. L'Indonésie est disposée à envoyer des effectifs mais Israël affiche son scepticisme à ce propos puisque ce pays, comme d'ailleurs de nombreux autres pays musulmans, ne reconnaît pas l'État d'Israël. Le ministre pense-t-il que la présence de troupes musulmanes soit utile? Les réticences d'Israël sont-elles justifiées?

Nos troupes vont se rendre dans une région où règne une certaine hostilité. La situation est comparable à celle de 1983. Dans quelle mesure nos troupes sont-elles préparées à d'éventuels

in een situatie waar er een zekere vijandigheid bestaat vanwege bepaalde delen van de bevolking ten opzichte van hen, waar bepaalde extremistische media mogelijk na verloop van tijd zich tegen hen keren, waar zich verborgen wapenopslagplaatsen zouden kunnen bevinden en waar zelfs tot de tanden bewapende militairen aanwezig zouden kunnen zijn. Dat is vergelijkbaar met de situatie van 1983. Toen kwamen er ten gevolge van zelfmoordaanslagen 56 Franse en 256 Amerikaanse soldaten om.

Mijn vraag luidt in hoeverre onze troepen voorbereid zijn op mogelijk zelfmoordaanslagen. Ik hoorde dat er een dertigtal pantservoertuigen meegaan. In die smalle straatjes en steegjes is dat voor snel transport niet zo aangewezen. Is er daarnaast geen behoefte aan gepantserde jeeps? Hebben wij die voorhanden?

Ten derde, onze soldaten, zo heb ik begrepen, zullen niet rechtstreeks optreden in het kader van de ontwapeningsoperaties van Hezbollah. Wat zijn de rules of engagement indien zij toch botsen op raketten of wapentuig tijdens hun missie?

Mijn laatste vraag is de volgende. Recent heb ik nogal diepgaande en boeiende gesprekken gevoerd met Belgische Libanezen. Zij hebben, althans wat mij betreft, een nieuw licht geworpen op bepaalde praktijken in Libanon. Het blijkt dat Syriërs geen visum nodig hebben om naar Libanon te reizen. Dat heeft dus tot gevolg dat een substantieel deel van het leger bestaat uit Syriërs. Iedereen weet dat Syrië de Hezbollah steunt; dat is geen geheim. In hoeverre zal het Libanese leger bij machte zijn om die ontwapening te realiseren? Hezbollah wordt op dit moment steeds herbewapend vanuit Syrië. Meent u niet, als wij daadwerkelijk tot een echt vredesbestand willen komen, dat de troepen van UNIFIL ook de grenzen met Syrië zullen moeten controleren?

01.19 Josy Dubié, sénateur (ECOLO): Monsieur le président, il faut se réjouir de la proclamation du cessez-le-feu entre les belligérants, même si nous regrettons profondément le problème de sémantique entre "cessez-le-feu" et "cessation des hostilités". Pendant des jours et des jours, on a discuté de ce sujet, pendant que des victimes innocentes tombaient des deux côtés de la frontière. Nous nous réjouissons bien entendu de ce cessez-le-feu qui ne porte pas vraiment son nom, même s'il est extrêmement fragile.

Le gouvernement belge a été sollicité par les Nations unies pour venir en aide à la constitution d'une force multinationale pour faire en sorte que ce cessez-le-feu ait une chance de se prolonger et nous soutenons – je tiens à le préciser au nom de mon groupe – cette initiative du gouvernement belge, mais nous pensons que cela ne doit être qu'une première étape. Pourquoi? Qu'y a-t-il de positif dans cette décision? Je pense que cela permettra certainement de conforter ce cessez-le-feu, mais c'est la première fois que les Israéliens acceptent qu'une force multinationale soit chargée de maintenir la paix à l'une de ses frontières. C'est une première. Il faut le souligner. C'est la raison principale pour laquelle nous soutenons cette décision.

Quand je dis qu'il doit s'agir d'une première étape, je ne suis pas d'accord avec M. Hasquin, qui prétend qu'il ne faut pas refaire l'histoire, ce qui est surprenant pour un historien. Je dirai que ceux qui ne connaissent pas l'histoire sont condamnés à la revivre si nous ne

attentats suicides?

Les trente véhicules blindés sont-ils bien adaptés aux missions de transport rapide dans les rues étroites du Liban? Ne faudrait-il pas aussi prévoir des jeeps blindées?

Les troupes belges ne seront pas directement impliquées dans les opérations de désarmement du Hezbollah. Dans l'hypothèse toutefois d'une confrontation à des combattants armés, à quelles directives devront-elles se conformer?

Les Syriens ne doivent pas être en possession d'un visa pour se rendre au Liban. Par ailleurs, l'armée libanaise comprend un nombre assez important de Syriens et la Syrie soutient le Hezbollah. L'armée libanaise sera-t-elle dès lors en mesure de désarmer le Hezbollah? Ne sera-t-il pas impératif aussi que les troupes des Nations Unies contrôlent les frontières avec la Syrie?

01.19 Josy Dubié, senator (ECOLO): We zijn verheugd over het staakt-het-vuren, ook al is het die naam niet echt waardig, en we steunen de Belgische deelname aan de interventiemacht. Het is immers de eerste keer dat Israël ermee instemt dat een multinationale troepenmacht een opdracht in het kader van de vredeshandhaving langs zijn grenzen uitoefent. Bovendien mag dit slechts een eerste aanzet zijn. Het bloedvergieten en de bombardementen in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever gaan gewoon door. Het probleem vraagt een allesomvattende benadering waarbij zijn voornaamste oorzaak wordt aangepakt, met name het conflict tussen Israël en Palestina.

Zal de Belgische regering het verzoek steunen om een nieuwe internationale conferentie bijeen te

comprenons pas que la base de tout ce qui se passe dans la région du Proche-Orient, est le conflit israélo-palestinien. Donc, monsieur le premier ministre, tout en soutenant la décision qui a été prise, nous voudrions insister aussi sur le fait qu'il faut être extrêmement conscient de l'importance de poursuivre dans cette voie, car s'il y a le cessez-le-feu aujourd'hui au Liban, on continue à tuer tous les jours à Gaza et en Cisjordanie, où le cessez-le-feu est inexistant. On a rappelé la destruction des infrastructures, mais on en détruit encore tous les jours tant à Gaza qu'en Cisjordanie. Les installations électriques ont été détruites. Le port n'a jamais existé. Le peu que l'on a fait a été détruit. L'aéroport est détruit, etc., etc. Le problème doit être global.

Monsieur le premier ministre je voudrais vous poser une question précise. M. D'Alema, ministre italien des Affaires étrangères a proposé, dans le cadre d'une discussion globale, qu'une nouvelle conférence internationale, du type de celle qui s'est tenue à Madrid, il y a pas mal d'années et qui a débouché progressivement sur les accords d'Oslo, puisse se tenir aujourd'hui avec tous les acteurs concernés sur la base de l'application de toutes les résolutions des Nations unies.

En effet, monsieur le premier ministre, Israël me semble culotté de réclamer l'application des résolutions des Nations unies qui l'arrangent, tout en faisant en sorte d'ignorer depuis des années et des années les résolutions des Nations unies qui la dérangent, en particulier la résolution 242, qui prévoit l'échange de la paix contre les territoires et la résolution 194, qui est encore bien plus ancienne et qui prévoit le retour des réfugiés ou leur juste rétribution ou indemnisation. Quand on sait ce que ce conflit a déjà coûté depuis 1948, je pense que chacun des réfugiés libanais aujourd'hui dans le monde aurait droit à une maison avec piscine.

Des solutions existent: elles sont proposées par le droit international à travers les résolutions des Nations unies.

Monsieur le premier ministre, allez-vous soutenir la demande de M. D'Alema de réunir une grande conférence internationale, profitant du momentum actuel, pour essayer de résoudre le problème quant au fond?

Nous allons envoyer 400 soldats et compte tenu de la taille du pays, nous sommes en fait les premiers contributeurs. Les Italiens vont envoyer 2.000 ou 2.500 soldats, tout comme les Français.

01.20 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: (...)

01.21 **Josy Dubié**, sénateur (ECOLO): D'accord. Quoi qu'il en soit, c'est une contribution importante et qui n'est pas sans risque.

M. Mahoux a rappelé qu'il y avait eu 250 morts. J'ai consulté le site de la FINUL, il s'agit en fait de 257 morts jusqu'à ce jour au sein de la FINUL première mouture, dont certains disent, notamment les Israéliens, qu'elle ne sert à rien. 257 morts depuis 1978 qui n'ont servi à rien, je trouve que c'est fort cher payé!

Monsieur le premier ministre, nos troupes, si j'ai bien compris, vont

roepen waaraan alle betrokken actoren deelnemen op grond van de toepassing van alle door de UNO aangenomen resoluties, met inbegrip van de resoluties nrs 242 en 194, die respectievelijk voorzien in de bezette gebieden in ruil voor vrede en de terugkeer van de vluchtelingen en hun schadeloosstelling?

Onze militaire bijdrage is aanzienlijk – vierhonderd militairen – en houdt risico's in. Hebben wij de garantie dat Israël de plannen van de mijnenvelden die de jongste twintig jaar in Zuid-Libanon werden aangelegd, zal meedelen?

notamment s'occuper du déminage. Je voudrais savoir si vous avez des garanties qu'Israël va communiquer les plans des champs de mines qu'ils ont installés au cours des vingt années d'occupation du Sud-Liban. J'espère que vous allez exiger ces plans, ce qui nous permettra de travailler avec le minimum de risque pour nos soldats.

Voici les questions que nous souhaitons vous poser.

Premièrement, je voudrais rappeler que si nous sommes favorables au déploiement d'une force internationale à la frontière nord d'Israël, c'est parce que nous espérons qu'il s'agira d'un précédent pour trouver une solution globale.

Deuxièmement, nous souhaiterions savoir quelle est la position du gouvernement par rapport à la demande de M. D'Alema d'essayer de réunir une grande conférence internationale pour résoudre l'ensemble des problèmes, y compris celui du Golan.

Troisièmement, allez-vous faire en sorte d'obtenir les plans des champs de mines installés par Israël dans le Sud-Liban au cours des vingt années d'occupation?

01.22 Mohammed Boukourna (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers collègues, nous nous réjouissons de la cessation des hostilités et nous pensons à l'amélioration toute relative des conditions de vie des victimes et des civils que cette accalmie a pu apporter après 34 jours de folie meurtrière. Comme il l'a exprimé dans son communiqué de presse, le Parti socialiste a plaidé dès le 17 juillet en faveur d'un cessez-le-feu immédiat et de l'envoi d'une force internationale de stabilisation. Nous sommes donc bien évidemment favorables à la participation de la Belgique à cette force d'interposition.

Néanmoins, dès lors que nos soldats seront exposés au danger, à des risques réels soulevés lors des interventions précédentes, certaines conditions doivent être réunies. Les deux conditions qui nous semblent indispensables sont les suivantes. Les casques bleus auront-ils les moyens d'intervenir contre toute tentative de rompre le cessez-le-feu? Aurons-nous également la garantie qu'Israël renonce à ce deuxième round, malheureusement annoncé maintes fois, tant par ses généraux que par sa classe politique?

Monsieur le premier ministre, l'adhésion des États-Unis à cette résolution ne manque pas de nous étonner. En effet, comme l'a exprimé M. Dubié à l'instant, des dizaines de propositions de résolution qui avaient pour ambition de régler des volets importants du problème central - le conflit israélo-palestinien -, ont été étouffées dans l'œuf par le veto des États-Unis pendant ces soixante dernières années. Il nous faut aussi reconnaître que l'adhésion générale de l'Union européenne et du Conseil ainsi que de certains pays européens à la FINUL laisse le volet diplomatique entièrement et exclusivement entre les mains des États-Unis et d'Israël.

Monsieur le premier ministre, comment la Belgique et l'Union européenne pourront-elles, si telle est leur volonté – ce dont je ne doute pas – tirer une plus-value diplomatique de cet engagement afin de jouer enfin un rôle égal à leur statut, à leur contribution financière dans la région, comme souligné précédemment et compte tenu de

01.22 Mohammed Boukourna (PS): Wij verheugen ons over het staken van de vijandelijkheden en de relatieve verbetering van de leefomstandigheden van de vluchtelingen na vierendertig dagen van moorddadige waanzin. De PS staat achter het sturen van een troepenmacht, op de tweeledige voorwaarde evenwel dat de blauwhelmen over de middelen beschikken om in te grijpen bij elke poging tot schending van het staakt-het-vuren en dat Israël garandeert dat het afziet van de door de Israëlische generaals en bewindslieden aangekondigde tweede fase.

Ik ben nog steeds verbaasd over de Amerikaanse instemming, want in het verleden hebben ze tientallen voorstellen van resolutie met hun veto gekelderd. Hoe kunnen België en de Europese Unie die verbintenis diplomatiek uitspelen om in die regio een rol te spelen die meer met hun financiële bijdrage – zodat ze in plaats van een *payer* een *player* worden – en hun historische banden met die regio overeenstemt?

Wat zal België ondernemen om de

leurs liens historiques et géographiques avec la région? Pensez-vous que nous puissions espérer passer dans un avenir proche et à partir de l'engagement militaire européen actuel, d'un rôle de payeur à celui de "player", d'acteur à part entière face à cette affaire tragique?

J'en viens à ma deuxième question, monsieur le ministre, qui concerne le blocus. Je rappelle que, selon le droit international, cette mesure représente un acte hostile. Que pense faire la Belgique pour lever ce blocus, qui est maintenu dans la résolution 1701 et qui a été encore débattu au cours du dernier conseil de l'Union européenne? D'après nombre d'observateurs, ce blocus hypothèquerait toutes les chances de retour du Liban à sa souveraineté pleine et entière. À défaut, la frontière libano-syrienne deviendrait le seul lien de communication humain et commercial du Liban avec le monde extérieur.

Enfin, je voudrais me joindre à l'initiative prise par les sénateurs afin de dénoncer la violation de plusieurs droits que représentent l'enlèvement et l'emprisonnement de mandataires politiques choisis souverainement par leur peuple dans le cadre d'élections reconnues internationalement et permises par Israël comme étant un scrutin légal.

Monsieur le ministre, pourrions-nous faire un effort, en tant que représentants d'un État, pour exiger la libération de ces personnes qui ont été enlevées en violation de toutes les règles internationales?

Je vous remercie de votre réponse, monsieur le ministre.

01.23 Wouter Beke, senator (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eersteminister, heren ministers, ik zal kort enkele praktische vragen stellen die niet onbelangrijk zijn.

Eerst en vooral, weten wij wat onze genietroepen en ontmijners precies gaan doen en in welke situatie zij terecht zullen komen? Weten wij bijvoorbeeld, wat de ontmijners betreft, welke wapens daar werden gebruikt en wat daar precies te ontminnen valt? Geruchten doen de ronde dat verarmd uranium en chemische wapens zouden zijn gebruikt. Zijn onze troepen daarop voorbereid? Hebben wij dat precies in kaart gebracht? Klopt dat of niet? Het is goed te weten wat daar juist is gebeurd en welke opdracht deze troepen daar exact hebben.

Ten tweede, wij sturen beveiligingstroepen mee om aldaar voor een urgente periode bescherming te kunnen bieden. Is er voorzien in een escalatiescenario waarbij zij op korte of zeer korte termijn ondersteuning kunnen krijgen indien het daar uit de hand zou lopen?

Ten derde, er werden ook engagementen genomen om bijvoorbeeld naar Afghanistan troepen te sturen. Nu horen wij dat de troepen die daarvoor werden voorzien, naar Libanon gaan. Hoe zit het dan met de engagementen ten opzichte van andere operaties in het buitenland?

Ten vierde, welke bataljons en compagnies gaan daarheen? Collega Vautmans heeft dat ook al gevraagd. Volgens haar staat men daarvoor te springen in Leopoldsborg. Welnu, ik ben van Leopoldsborg en ik kan u zeggen dat niet iedereen daarvoor staat te

blokkade op te heffen die de soevereiniteit van Libanon bezwaart en waardoor er enkel nog via de grens met Syrië verkeer mogelijk is?

Net zoals de senatoren vragen we dat de ontvoering en aanhouding van politieke mandatarissen die wettelijk en regelmatig verkozen werden, aan de kaak worden gesteld en hun vrijlating wordt geëist.

01.23 Wouter Beke, sénateur (CD&V): Les troupes belges envoyées au Liban connaissent-elles la portée exacte de leur mission et sont-elles informées de la situation dans le pays? Les démineurs savent-ils à quels types d'armes ils seront confrontés? Il aurait été fait usage d'armes contenant de l'uranium appauvri ainsi que d'armes chimiques.

Nos troupes seront protégées par des troupes de sécurité belges. Un scénario prévoit-il l'envoi rapide de renforts en cas de dégradation de la situation?

Les troupes qui devaient initialement partir en Afghanistan seront en fait déployées au Liban. Qu'en est-il dès lors des engagements qui nous avons pris dans le cadre d'autres opérations?

Quels bataillons et compagnies exactement seront envoyés au Liban? Le département de la

springen. Of ze nu staan te springen of niet, is niet relevant. Als men zegt dat zij moeten gaan, dan is dat zo. Het is wel belangrijk te weten welke bataljons of compagnies daarheen kunnen gaan.

Een laatste vraag kwam nog niet aan bod, maar is toch het overwegen waard. Men vergeet al wel eens dat er bij deze opdrachten ook gezinnen en partners achterblijven. Landsverdediging heeft de voorbije jaren mooi werk geleverd om de achterblijvende gezinnen – kinderen en partners – te steunen. Dat kan op een aantal vlakken zeker beter. Ik vraag ook hiervoor de nodige aandacht.

01.24 Pierre Galand, sénateur (PS): Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, quand il y a le feu, il faut envoyer les pompiers; je pense donc que c'est une excellente mesure que d'envoyer une mission de paix. Toutefois, je souhaiterais savoir quelles sont les autres mesures que le gouvernement entend prendre, en particulier à un moment où nous savons tous qu'en Israël le gouvernement Olmert est en difficulté, et que la situation instable à l'intérieur d'Israël risque de poser de réels problèmes pour la mise en œuvre de cette résolution 1701.

Par ailleurs, il faut s'interroger sur la cohérence européenne. Il est assez étonnant que, d'une part, on nous appelle à un effort européen, à faire en sorte qu'on construise la paix au Proche-Orient, et que, dans le même temps, l'Allemagne se permette de livrer deux sous-marins, susceptibles d'être porteurs d'armes nucléaires, à Israël. Il y a là une certaine incohérence au niveau européen. Comment pourrions-nous, au niveau européen, non seulement obtenir l'application de la résolution 1701, mais également, concernant le Hezbollah, l'application de la résolution 1559? Pourquoi l'Europe a-t-elle été incapable de faire en sorte qu'on applique les conventions de Genève? Il n'est pas normal que, dans une guerre comme celle qui vient de se produire entre des États qui nous sont extrêmement proches, on n'ait pas été en mesure d'invoquer et de faire appliquer les conventions de Genève relatives à la protection des populations civiles en cas de guerre.

Dans la résolution 1701, un problème va se poser. La FINUL peut intervenir pour défendre les militaires. L'Europe étant le principal acteur sur le plan humanitaire, qu'en est-il de la défense des acteurs humanitaires dans la région, qui eux n'ont pas pour l'instant de cadre légal de protection?

Monsieur le premier ministre, je suis d'accord avec vous sur le fait que ce problème du Proche-Orient date d'avant la Deuxième Guerre mondiale et, comme l'a dit M. Dubié, est centré sur la Palestine. Je trouve particulièrement choquant que la communauté internationale soit capable de se pencher sur le Liban et que dans le même temps, elle ne puisse pas obtenir un cessez-le-feu à Gaza et en Palestine. Il y a là un problème majeur, dans la mesure où on sait que derrière la question palestinienne se trouve tout le problème de nos relations entre les deux rives de la Méditerranée. Vouloir uniquement implémenter la résolution 1701, c'est un peu mettre un emplâtre sur une jambe de bois.

Le gouvernement, à la veille de sa participation au Conseil de sécurité des Nations unies, devrait essayer de voir avec les collègues européens comment nous pouvons, dans le courant de ces dix

Défense veillera-t-il à l'accompagnement des familles des soldats en mission?

01.24 Pierre Galand, senator (PS): Als het brandt, moet de brandweer uitrukken en daarom sta ik achter het sturen van die troepenmacht. Maar wat zal de regering doen, nu de regering-Olmert in moeilijkheden verkeert, wat de tenuitvoerlegging van de resolutie 1701 alleen maar kan bemoeilijken? De houding van de Europese Unie lijkt mij weinig consequent: enerzijds wil zij vrede tot stand brengen, maar anderzijds levert Duitsland aan Israël twee onderzeeërs waarop kernwapens kunnen worden geïnstalleerd.

Hoe kan men ervoor zorgen dat de resoluties nrs 1701 en 1559 worden toegepast? Hoe valt te verklaren dat de Unie niet in staat is gebleken de conventies van Genève met betrekking tot de bescherming van de burgerbevolking in oorlogstijd te doen toepassen? Krachtens de resolutie nr. 1701 mag Unifil weliswaar ingrijpen om de militairen te verdedigen, maar hoe zal men de mensen die er werkzaam zijn voor de humanitaire organisaties, die vooral uit Europa komen, beschermen?

De internationale gemeenschap buigt zich thans over de Libanese kwestie, maar is niet in staat om een staakt-het-vuren te doen afkondigen in Gaza en Palestina, terwijl de kern van het probleem zich daar situeert.

Door enkel de toepassing van resolutie 1701 te eisen, zal er in de praktijk weinig of niets veranderen. De regering is een verbintenis aangegaan en beschikt

prochains mois, prendre des initiatives qui permettent d'assurer à la population palestinienne les mêmes mesures de sécurité et de sauvegarde que celles que l'on tente aujourd'hui d'apporter pour les populations libanaises. M. Boukourna a parlé à juste titre de violation de la résolution 1701 en maintenant le blocus à l'encontre des populations libanaises. Je vous assure qu'il y a un blocus réel à l'encontre des populations de Gaza aujourd'hui. La situation humanitaire dans cette région est absolument catastrophique.

Étant donné que le gouvernement s'est engagé, il dispose d'un droit de parole. Quelles sont les initiatives qui peuvent être prises afin d'améliorer la situation à Gaza, qui est humainement inacceptable et intolérable?

Comme le disait M. Dubié, il s'agit de ramener une certaine égalité dans le traitement des résolutions. Je pense en particulier aux résolutions relatives à la mise en œuvre de l'avis de la Cour de justice internationale concernant le mur. Si des pas ne sont pas faits des deux côtés, l'effort utile et risqué que nous avons fourni ne sera pas mené à son terme.

01.25 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Ik denk dat de beslissing om België te laten deelnemen aan de internationale troepenmacht geen eenvoudige beslissing, maar wel een juiste beslissing is geweest. Er zijn zoveel plaatsen van ellendige conflicten in de wereld waar men als klein land weinig of niks kan gaan uithalen. Maar hier, mits de juiste voorwaarden en onder VN-vlag, kunnen we wel wat betekenen, kunnen we nuttig en beduidend zijn. Ik denk dus dat we het moeten doen.

Cruciaal is natuurlijk hoe robuust het mandaat is. Collega Geerts heeft al enkele vragen gesteld ter verheldering. Maar ik zou toch graag de collega's erop willen wijzen dat de internationale vredesmacht maar een stap is. Er is nog veel meer nodig. Er is vooral politieke, diplomatieke dialoog nodig en op voldoende hoog niveau. Ik denk dat ik niemand hier ervan zal moeten overtuigen dat dat een werk zal zijn van zeer lange adem, van volgehouden inspanning en ik denk dat het juist is dat de EU in deze een sturende kracht is, al was het maar om de Verenigde Naties tot verdere aandacht en inspanning te bewegen. Immers, de Verenigde Naties - laten we ons geen illusies maken - zijn eigenlijk de enigen die op dit ogenblik met alle partijen door de deur kunnen.

Dat praten met alle partijen in een regionale context, is absoluut nodig. We moeten Syrië en Iran kennen in de dialoog over de situatie Unilateralisme is met andere woorden uit den boze. Wij hebben de afgelopen maanden en jaren gezien waartoe unilateralisme leidt. Men bereikt daarmee net het tegenovergestelde van wat men wilde bereiken. Wat moest verminderen in het conflict, is net toegenomen: de invloed van Hezbollah in Libanon, het aantal extremisten in de regio, de invloed van Iran in de regio. Wat men net wou versterken, is verzwakt: de autoriteit van de Libanese regering, de kracht van de seculiere elementen in de samenleving.

Eigenlijk zien we hier een herhaling van wat er gebeurd is door unilateraal optreden van de Verenigde Staten in Irak. Men bereikt daar net het tegenovergestelde van wat men wou bereiken: de

over spreekrecht. We moeten ons de vraag stellen welke initiatieven de Europese Unie zou moeten nemen om de Palestijnse bevolking die in onmenselijke omstandigheden leeft, dezelfde veiligheidsgaranties toe te kennen als de Libanese.

We moeten ervoor zorgen dat de resoluties op gelijke wijze worden toegepast.

01.25 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Notre participation procède d'une décision qui ne fut pas facile à prendre mais qui est juste. Moyennant le respect de certaines conditions, nous pourrions intervenir utilement au Sud-Liban. La solidité du mandat revêt ici une importance capitale. L'envoi d'une force de paix internationale ne constitue qu'une première étape, l'essentiel étant d'amorcer un dialogue politique et diplomatique à un niveau suffisamment élevé. Il s'agit d'une entreprise de longue haleine. L'UE est l'une des chevilles ouvrières de ce processus auquel l'ONU peut apporter son soutien. Il faudra dialoguer avec tous les acteurs de l'ensemble de la région, en ce compris la Syrie et l'Iran. Le dialogue revêt une importance capitale. Des décisions unilatérales ne pourraient que déboucher sur un résultat inverse de l'objectif poursuivi. Le caractère unilatéral des discussions menée au cours des derniers mois n'a fait que renforcer l'influence de Hezbollah au Liban ainsi que l'extrémisme et l'influence de l'Iran dans la région, tout en affaiblissant les éléments séculiers de la société. On a en somme assisté à la répétition des événements

seculiere krachten in de samenleving boeten in, de radicale sjieten worden sterker, de invloed van Iran stijgt en laten we dan maar even zwijgen over de massavernietigingswapens, die nooit gevonden zijn.

Maar laten we vooral niet vergeten dat in beide gevallen unilateraal optreden leidt tot duizenden dode burgers. Collateral damage wordt dat dan cynisch genoemd. Ik vind dat Robert Fisk, een zeer intelligent en interessant journalist, gelijk heeft wanneer hij zegt dat in het conflict in Zuid-Libanon vooral de Israëliische militairen en de Hezbollah-milities eigenlijk de collateral damage zijn. De echte schade wordt berokkend aan de onschuldige burgers.

Wat is dan de conclusie? Ik denk dat we intussen weten wat niet werkt. De uitsluitend militaire oplossingen werken niet.

De oplossingen die uitsluitend de belangen van deze of gene partij weerspiegelen, werken ook niet. De zogenaamde oplossing door bezettingen, grensoverschrijdingen, scheidingsmuren, het collectief straffen van bevolkingen of het massaal vernietigen van infrastructuur, werkt evenmin. Dat zijn geen duurzame oplossingen.

In verband met dat laatste punt, wil ik de minister van Buitenlandse Zaken toch nog vragen om eens te laten onderzoeken wat de mogelijkheden tot herstelbetalingen zijn. Enkele collega's hebben het punt al aangehaald. Het is eigenlijk nogal gortig dat Europa jaar in jaar uit betalingen doet om infrastructuur op te bouwen, dat ziet vernietigd worden en dan weer gevraagd wordt de buidel open te trekken om opnieuw te betalen. Er moet minstens eens onderzocht worden wat de mogelijkheden tot herstelbetalingen zijn, door de strijdende partijen aan burgers, aan nabestaanden, maar ook met betrekking tot de infrastructuur.

Ik heb net een opsomming gegeven van de zogenaamde oplossingen waarvan we weten dat ze niet werken.

Wat werkt dan wel? Ik denk aan een politieke oplossing, een diplomatieke en regionale benadering, met oog voor de bestraffing van schendingen van internationaal humanitair recht. Ik keer even terug op de interventie die collega Dirk Van der Maelen eerder deze zomer deed en ik vraag nogmaals aan de minister van Buitenlandse Zaken om de administratie te laten uitzoeken wat daarvan aan is. Er werd melding gemaakt van het gebruik van chemische wapens. Kan alstublieft onderzocht worden welke mogelijke schendingen van internationaal recht er gebeurd zijn?

01.26 Stef Goris (VLD): Mijnheer de eerste minister, collega's, ik houd het zeer kort, omdat ik mij uiteraard aansluit bij de verklaringen en de vragen van onze collega's van de meerderheid, alsook van collega's De Crem en Wiaux, en omdat ik – maar dat wist u – voluit de beslissing van de regering steun.

Ten eerste plaats ik de beslissing over het contingent van bijna 400 militairen even in de juiste context na de opmerkingen die hier werden gemaakt. Ten eerste, van ons wordt verwacht dat wij conform de burden sharing en het Europees veiligheids- en defensiebeleid zo'n 3% leveren van de troepen. Wanneer wij spreken over 12.000 in te zetten militairen, dan is 3% 400 militairen. Met andere woorden, onze deelname is uiteraard substantieel, maar het is ook een normale

consécutifs à l'intervention unilatérale des USA en Irak. Il ne faut surtout pas oublier que ces interventions unilatérales provoquent des «dommages collatéraux», en clair, la mort de milliers de civils.

Nous savons donc ce qui mène à l'échec: les solutions purement militaires qui ne servent que les intérêts d'une seule partie, l'occupation de territoires, l'érection de murs de démarcation, le sanctionnement collectif d'un peuple ou encore la destruction massive d'infrastructures. A propos de ce dernier point, le ministre des Affaires étrangères doit faire examiner la possibilité de faire verser des indemnisations aux victimes par les belligérants. Car il est inconcevable que l'UE, près avoir financé pendant des années la reconstruction du Liban, doive aujourd'hui recommencer à verser de l'argent frais. Une approche diplomatique régionale est également nécessaire pour sanctionner les violations du droit humanitaire international. Il convient notamment de vérifier si, comme d'aucun le prétendent, il a été recouru à des armes chimiques.

01.26 Stef Goris (VLD): Notre contingent de près de quatre cents militaires correspond à ce qu'on attend normalement de nous dans le cadre de la politique étrangère et de défense européenne. Nous devons en effet fournir 3 % des troupes, soit quatre cents hommes sur un total de douze mille.

Cette participation nous donnera en effet le droit d'intervenir dans le processus décisionnel ultérieur,

deelname volgens hetgeen Europa van ons zou mogen verwachten.

Ten tweede, het geeft ons inderdaad – de heer Van den Eynde heeft daar ietwat potsierlijk aan gerefereerd – het recht mee aan tafel te zitten en militair mee te bepalen wat er gaat gebeuren, ook met ons contingent. Het is immers voldoende substantieel om iemand af te vaardigen naar de discussie over wie, waar en wat er gebeurt. Nog belangrijker geeft het België de kans diplomatiek mee sturing te geven aan hetgeen moet gebeuren om een vredevolle en duurzame oplossing te vinden voor het conflict. Daarom vind ik het een bijzonder goede beslissing van de regering om zo deel te nemen aan de operatie in Libanon.

Ten derde en tot slot benadruk ik dat dat er een geloofwaardig Europees buitenlandbeleid tot stand moet komen. Maar, collega's, naar mijn inzicht in elk geval, is er in de eerste plaats een sterk Europees veiligheids- en defensiebeleid nodig, want alleen dat is een garantie dat het buitenlandbeleid geloofwaardig zou zijn. Wij kunnen pas geloofwaardig met een mogelijke diplomatieke oplossing naar een discussietafel over een conflict stappen indien wij ook een geloofwaardig veiligheids- en defensiebeleid achter de hand houden, een Europees buitenlandbeleid, dat uiteraard geschraagd moet worden door het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat wij op die manier vorm willen geven.

Het is de eerste keer dat wij op die manier, met heel Europa, zichtbaarheid kunnen geven aan dat buitenlandbeleid. Wel, laten wij die kans dan ook grijpen en een duurzame oplossing nastreven in Libanon.

Philippe Monfils, président: La liste des orateurs est épuisée. Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres des Relations extérieures et de la Défense, j'ignore comment vous envisagez de répondre. Il vous appartient de vous organiser!

01.27 Minister **Karel De Gucht:** Mijnheer de voorzitter, er zijn inderdaad twee belangrijke taken die door de vredesmacht vervuld moeten worden: ten eerste, de creatie van een zone waarin geen militaire activiteit meer is, tussen de Litani-rivier en de Libanees-Israëliëse grens; ten tweede, ervoor zorgen dat er geen nieuwe wapentransporten meer naar Libanon komen, en die komen – dat weten we – langs de Syrische grens, dus de bewaking van de Syrische grens is ook een prioriteit.

Ik heb gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen, Israëlische zowel als Libanezen. Onder de Libanezen heb ik mensen gezien die tot de verschillende groepen behoren, zowel de eersteminister, die een maronitische christen is, als Berri, de voorzitter van het parlement, die een sjiiet is, als de heer Murr, de minister van Landsverdediging, die ook een christen is, als de heer Salloukh, die ook een sjiiet is, van wie wordt verondersteld dat hij dicht aanleunt bij Hezbollah. Ook sprak ik de huidige bevelvoerder van UNIFIL, namelijk de Franse generaal Pellegrini.

Het is duidelijk dat alle betrokkenen akkoord gaan over het feit dat die doelstellingen inderdaad bereikt moeten worden. De bereidheid is aanwezig opdat die doelstellingen ook bereikt worden.

notamment en ce qui concerne le rôle futur de nos militaires. Et nous pourrions dès lors aussi contribuer à la recherche d'une solution pacifique par la voie diplomatique.

Il importe de définir une politique étrangère européenne crédible, fondée sur la CEDH, ce qui présuppose toutefois la mise en place d'une politique européenne de sécurité et de défense qui soit elle-même crédible et résolue. C'est la condition à l'obtention de succès diplomatiques. L'UE peut être amenée à jouer un rôle dans le monde et c'est pourquoi nous devons saisir aujourd'hui l'occasion qui est offerte de rechercher une solution durable à la situation au Liban.

01.27 **Karel De Gucht,** ministre: Deux tâches importantes attendent la FINUL: créer une zone démilitarisée entre le fleuve Litani et la frontière israélo-libanaise et empêcher tout nouveau transport d'armes le long de la frontière syrienne. Toutes les parties intéressées, tous les courants libanais et israéliens, de même que le général français Pérégrini, s'accordent pour dire que ces objectifs doivent être impérativement réalisés, ce qui implique concrètement la création d'une zone où il pourra être procédé à la confiscation d'armes.

A propos de la question de savoir si le Hezbollah se laissera désarmer, on peut en tout état de cause citer la déclaration de

Concreet betekent dat volgens mij het volgende. Het gebied tussen de Litani-rivier en de Libanees-Israëlsche grens moet een gebied worden waar geen militaire activiteit is en waar wapens effectief in beslag genomen kunnen worden als zij ontdekt worden. Niemand mag er zich met een wapen op straat begeven. Dat is concreet wat daar moet gebeuren.

De vraag luidt of Hezbollah bereid is om zich te laten ontwapenen. Welnu, er is een verklaring van de heer Nasrallah, die toch het dichtst staat bij Hezbollah, in *Le Monde*. Hij zegt het volgende: "Il n'y aura pas de présence armée du Hezbollah au Liban-Sud. Si des soldats de l'armée libanaise y rencontrent un homme armé, ils auront le droit de le désarmer."

Dat is ook wat ik van mijn gesprekspartners heb vernomen. Er is trouwens al een aantal arsenalen in beslag genomen. De bedoeling van de Libanese troepen, daarbij gesteund door UNIFIL, is wel degelijk dat ontdekte wapens in beslag worden genomen en dat niet wordt aanvaard dat wie dan ook met wapentuig verschijnt. Wapentuig betekent niet alleen pistolen en geweren, maar inderdaad ook raketten, die dikwijls zijn gemonteerd op dragers die ook voor burgerlijk gebruik worden aangewend. Daar manifesteert zich een zekere verwarring.

De bedoeling is wel degelijk tot een wapenvrij gebied zonder militaire activiteit te komen. Zoals ik eerder al heb onderstreept, is het engagement van alle partijen op dit ogenblik om dat wel degelijk te laten gebeuren. Ik zeg wel: op dit ogenblik. Daar kom ik later nog op terug, want ik meen dat er inderdaad ook een politieke agenda is.

Betekent dat nu dat de Libanese troepen systematisch het zuiden van Libanon zullen uitkammen? Neen. Het betekent wel dat er geen enkele militaire activiteit kan zijn of een vermoeden dat er een activiteit zou worden ontplooid.

Ten tweede, wat de grens met Syrië betreft, daarover zegt de Libanese regering voorlopig de assistentie van UNIFIL niet te zullen inroepen. Dat kan wel het geval zijn als blijkt dat men die taak niet aankan. Op dit ogenblik heeft men al 8.600 soldaten naar de Syrisch-Libanese grens gestuurd. Er zijn vanuit Duitse hoek gesprekken met de Libanese en de Israëlsche regering om het proces sterk te steunen met moderne apparatuur. Het bereiken van een akkoord daaromtrent zal trouwens niet zonder belang zijn voor het opheffen van de blokkade van Libanon; die elementen zijn met elkaar verbonden.

Is dergelijke observatie van de grens mogelijk? Ja, dat is mogelijk. Volgens mij is het niet zo dat, zelfs wanneer UNIFIL bepaalde opdrachten zou vervullen, dat automatisch een evidentie zou worden. U moet eens goed kijken naar de kaart van de Syrisch-Libanese grens. Behalve het stukje in de Bekaa-vallei is het een bergachtig gebied van 320 kilometer. Het is dus geen toeval dat niemand er op dit ogenblik echt in slaagt om al die wapens tegen te houden. Men zal dat inderdaad in belangrijke mate elektronisch moeten doen. Moderne detectieapparatuur moet dat mogelijk maken. Dat louter en alleen met militaire middelen realiseren, is niet evident. Er zijn heel wat officiële overgangen, maar u kunt ervan uitgaan dat er minstens evenveel niet

Nasrallah au journal *Le Monde*. Il y affirme en effet que l'armée libanaise peut désarmer des hommes au Sud-Liban. L'objectif est clairement que l'armée libanaise, soutenue par Unifil, puisse saisir des armes. Elle ne tolérera pas que des hommes en armes circulent dans la région. Pour l'heure, toutes les parties se sont engagées à créer une zone démilitarisée. Cela ne signifie toutefois pas que l'on passera le Sud-Liban au peigne fin à la recherche d'armes mais plutôt qu'aucune action militaire ne sera tolérée dans cette zone.

En ce qui concerne la surveillance de la frontière avec la Syrie, le Liban n'a pas demandé l'aide d'Unifil. Des milliers de soldats ont déjà été rassemblés à la frontière et des discussions sont en cours entre l'Allemagne, Israël et le Liban à propos de la fourniture d'appareils électroniques modernes. Un tel appui est absolument nécessaire pour permettre de surveiller 320 kilomètres de frontières dans une région montagneuse.

Il est important d'intercepter les transports d'armes afin d'empêcher le Hezbollah de s'armer à nouveau. Pour Israël, ceci est plus important qu'un désarmement systématique de la milice. Israël lui-même se rend bien compte qu'un tel désarmement est tout sauf évident.

Le Hezbollah fait partie du gouvernement libanais. Outre les deux ministres qui font officiellement partie du Hezbollah, d'autres également sont proches du Hezbollah. Ceci souligne la volonté de l'organisation de coopérer puisque le gouvernement libanais décide collégalement.

La réussite de l'opération dépend fortement du calendrier. Une solution devra être trouvée à court terme pour la question des

officiële overgangen zijn.

Het is belangrijk dat men erin slaagt om de wapentransporten uit te sluiten en wel om verschillende redenen. Ten eerste zou men anders een herbewapening van Hezbollah krijgen. Bovendien – dit blijkt uit contacten met de Israëlische collega en de minister van Landsverdediging – hecht Israël op dit ogenblik meer belang aan het feit dat Hezbollah niet opnieuw zou bewapend worden, dan wel aan een systematische ontwapening van Hezbollah. Het realiseert zich immers ook dat dat geen evidentie is.

We moeten niet doen alsof wij die klus plotseling perfect zouden kunnen klaren, terwijl men dat eigenlijk al tientallen jaren probeert te doen.

Daarom wil ik ook iets zeggen over de bereidheid van Hezbollah om daarmee op dit ogenblik in te stemmen, wat trouwens ook blijkt uit de beslissingen van de Libanese regering, waarvan men terecht zegt dat Hezbollah daarin vertegenwoordigd is. Dat betekent ook dat, als een Libanese regering een beslissing neemt, Hezbollah daar dan wel mee instemt, want zij maken deel uit van die regering en een regering is een college. Twee ministers zijn officieel van Hezbollah en iedereen weet dat ook een paar anderen vrij dicht bij Hezbollah staan.

Ik denk dat er een belangrijk tijdsperspectief speelt, waarbij men politieke doelen zal moeten realiseren, op korte en op middellange termijn. Op korte termijn zijn er twee doelen, ten eerste de afwikkeling van enerzijds het dossier over de Israëlische soldaten die gevangen worden gehouden en anderzijds een aantal Libanezen die zich in Israëlische gevangenissen bevinden. Dat is trouwens de aanleiding geweest voor het conflict dat is ontstaan. Dat zal op relatief korte termijn moeten gebeuren. Daarover blijken er onderhandelingen te zijn. Het is belangrijk dat men daar inderdaad uitraakt.

Ten tweede is er de discussie over de Shebaa farms in een onooglijk klein gebied dat betwist wordt tussen Syrië en Libanon, waarbij Israël eigenlijk zegt dat het Syrisch gebied is. Internationaalrechtelijk is dat op dit moment ook het geval. Wanneer het bepaalde gebieden zoals de Golanhoogte bezet, is zijn positie in verband met de Shebaa farms dezelfde. U weet dat men aan een internationaal statuut voor de site van de Shebaa farms denkt, waarbij de discussie over de vraag of het Syrisch of Libanees grondgebied is, vooruitgeschoven wordt. Dat betekent natuurlijk wel – men moet zich dit goed realiseren – dat men het van Syrië weghaalt, terwijl het internationaalrechtelijk op dit ogenblik bijzonder moeilijk te betwisten is dat het Syrisch is. Ik denk dat de secretaris-generaal van de UNO daar ook nog een gespreksonderwerp aan heeft, wanneer hij een dezer dagen naar Damascus gaat, maar het zou inderdaad een oplossing kunnen zijn. Dat is de korte termijn.

Op iets langere termijn zal ook een oplossing moeten gevonden worden voor de resem problemen die zich in het Midden-Oosten blijven voordoen. Die problemen zijn natuurlijk onderling met elkaar verbonden. Het is evident dat men misschien intellectueel een onderscheid kan maken tussen de situatie in Gaza en in Libanon, maar in de praktijk kan dat niet. Men zal stappen moeten vooruitzetten om tot een globale vrede in het Midden-Oosten te komen. Daarbij is Gaza sterk verbonden met Libanon. Ook de situatie

détenus et les *Sheeba farms*. La Syrie et le Liban se disputent la souveraineté de ce petit territoire. Israël part du principe que le territoire est syrien et que la question de Sheeba doit dès lors être résolue en même temps que celle relative au plateau du Golan. Il a été proposé de conférer un statut international à cette région et de repousser ainsi à plus tard le règlement de la question de l'appartenance. Une telle décision implique toutefois que l'on retire ce territoire à la Syrie alors qu'il est difficilement contestable sur le plan du droit international que le territoire appartient à la Syrie.

En outre, il conviendra à plus long terme d'apporter une solution à toute une série d'autres problèmes. Au Moyen Orient, aucun élément ne peut être considéré isolément. Si, en théorie, toutes les composantes peuvent être dissociées, il sera impossible, en pratique, de résoudre la question libanaise sans résoudre en même temps les dossiers de la bande de Gaza et du plateau du Golan. Il apparaît dès lors évident que le niveau de sécurité de nos troupes pourrait varier dans une large mesure si aucun progrès n'était enregistré à cet égard.

Nous devons savoir très précisément dans un an ou un an et demi si une dynamique permettra de trouver une solution. C'est pourquoi le gouvernement a décidé l'envoi de soldats pour un terme de six mois renouvelable une seule fois. Il faudra ensuite mener un débat politique approfondi.

Israël s'est déclaré disposé à collaborer si le cessez-le-feu est respecté. Son gouvernement a indiqué qu'il ne mènerait plus d'actions militaires ni défensives – encore faut-il savoir ce qu'il entend par là – pour autant qu'il ne soit pas attaqué directement et que l'embargo sur les armes soit

tussen Israël en Syrië speelt nog altijd een rol, bijvoorbeeld in verband met de Golanhoogte. Daarom is het ook evident dat de veiligheidssituatie van onze troepen sterk zou kunnen veranderen, indien blijkt dat na enige tijd geen politieke vooruitgang wordt geboekt in het Midden-Oosten. Ik heb dat trouwens al verschillende keren in mijn uiteenzettingen gezegd.

Er zijn volgens mij twee fasen, de eerste fase nu en de tweede fase die over een jaar of anderhalf jaar begint. Dat is moeilijk in te schatten. Daarvan zal het afhangen of men er echt in slaagt om een dynamiek van oplossing van het conflict in het Midden-Oosten tot stand te brengen of niet.

Als men daar niet in slaagt, is het niet uitgesloten dat men vroeg of laat in een situatie belandt zoals die vroeger al eens bestond, met Hezbollah tegenover de Franse en de Amerikaanse troepen. Maar dan spreken wij over een verdere toekomst. U zult trouwens zien in de regeringsbeslissing dat wij zeggen: wij sturen mensen voor 6 maanden, één keer verlengbaar. Dan zal er sowieso een ernstige politieke discussie gevoerd moeten worden, met vragen als: wat is de nieuwe toestand, gaan we inderdaad naar een oplossing van het conflict, wat zijn de taken die eventueel aangepast moeten worden binnen de vredesmacht, enzovoort. Wij hebben ons dat, meen ik, wel degelijk gerealiseerd toen wij die beslissing hebben genomen.

Ook is de vraag gesteld of Israël bereid is daaraan mee te werken? Ja, Israël zegt zeer uitdrukkelijk dat het bereid is daaraan mee te werken en dat, eenmaal er een staakt-het-vuren is, het geen militaire acties meer zal ondernemen, ook geen defensieve militaire acties – wat dat ook moge betekenen, mijnheer Van den Eynde, een defensieve militaire actie. Israël zegt uitdrukkelijk dat het zich daarvan zal onthouden; tenzij het rechtstreeks aangevallen wordt of het wapenembargo structureel niet wordt gerespecteerd. Vandaar natuurlijk – ik hoef het verhaal niet te herhalen – de noodzaak ook politiek vooruitgang te kunnen boeken.

Volgens verschillende leden – een bepaald lid is mij in het bijzonder opgevallen – is het zeer dringend, maar moet België wachten. Dat snap ik dus niet. Als het dringend is dan moesten wij inderdaad de beslissing nemen die wij genomen hebben. Ik meen dat het collega De Crem was die opmerkte dat het dringend was, maar dat wij moeten wachten. Dat snap ik niet. Men moet natuurlijk meewerken aan het hele proces. Ik zal op verschillende van die elementen terugkomen. Als het dringend is, moeten wij nu een beslissing nemen. Dat is volgens mij wat men van de politiek mag verwachten, zeker als men meent dat Europa daarin een rol moet spelen.

Ook werd de vraag gesteld naar de verhouding tussen hoofdstuk VI en hoofdstuk VII. Het element van hoofdstuk VI dat van toepassing is, is dat het gebeurt op vraag van de Libanese regering. Hoofdstuk VII betekent dat men zelfs zonder vraag van een land als internationale gemeenschap beslist zich te mengen in de interne zaken ervan, en ernaartoe gaat. Dat is de situatie van MONUC bijvoorbeeld. MONUC is daar als internationale vredesmacht zonder welke goedkeuring dan ook van een lidstaat van de VN.

Hier is er wel degelijk dat element dat de VN daar is op vraag van, met instemming van, en met ondersteuning van, Libanon. Dat is het

structurellement respecté.

Je ne comprends pas le point de vue de M. De Crem qui, tout en affirmant qu'il est urgent d'intervenir, estime que notre pays doit attendre. Nous devons contribuer à l'ensemble du processus.

Il a également été demandé si l'opération relève du chapitre VI ou du chapitre VII de la Charte de l'ONU. Elle relève du chapitre VI si l'on veut bien considérer qu'elle fait suite à une demande du gouvernement libanais qui l'a approuvée alors que cet accord n'est pas requis pour une opération menée dans le cadre du chapitre VII. Mais, pour le surplus, l'intervention s'inscrit plutôt dans le cadre de ce dernier chapitre.

element van hoofdstuk VI. Er zijn ook andere elementen, zoals het recht op zelfverdediging, het recht tussenbeide te komen wanneer het mandaat in gevaar komt, het recht tussen te komen ter bescherming van burgers.

Tout cela repose sur le chapitre VII de la Charte. La plus brève définition que l'on puisse donner de ce mandat est la suivante: c'est un mandat robuste basé sur le sixième chapitre, mais avec un contenu s'appuyant sur le septième.

M. Mahoux a mentionné un autre élément important: les relations entre le DPKO à New York et la force sur place. Il y a, à cet égard, une nouveauté très importante. Je veux parler de la décision qui a été prise suivant laquelle tous les pays membres de la force internationale seront représentés au DPKO. Une cellule spéciale sera créée pour cette opération, avec la participation de toutes les nations groupées dans la force internationale, peut-être pas pour un pays qui n'a qu'un seul représentant. De toute façon, la Belgique sera représentée à New York. La structure de commandement sur le terrain sera exactement la même que celle qui sera établie à New York.

Existe-t-il une stratégie de sortie, monsieur Destexhe? Je l'ai déjà dit, nous devons absolument trouver une solution de paix durable au Moyen-Orient.

M. Dubié a posé une question sur la proposition de M. D'Alema en vue d'organiser une conférence internationale. Je pense que c'est une bonne proposition, pourvu que, lors de la tenue de cette conférence, toutes les conditions soient réunies pour arriver à des conclusions et aboutir à des résultats. En ce domaine, il y a encore matière à discuter. Ce ne serait donc pas pour tout de suite; mais qu'une conférence internationale dresse, mettons dans un an, le bilan de la situation au Moyen-Orient et débouche sur des solutions, cela me semble parfaitement indiqué.

Nous allons certainement soutenir cette proposition, notamment vendredi et samedi prochains, lors de la réunion du Gymnich en Finlande. Il y sera principalement question du Moyen-Orient. J'imagine que M. D'Alema répètera certainement sa proposition.

Collega Vandenbergh, u spreekt over diplomatieke druk. Ja, die diplomatieke druk is absoluut noodzakelijk. Maar diplomatieke druk kan men ook alleen maar uitoefenen als men op een bepaald ogenblik politieke verantwoordelijkheid neemt, zelfs als dat militaire elementen impliceert. Diplomatieke druk - zelfs al is dat de meest intelligente analyse die men zich kan inbeelden -, zo marcheert dat dus niet... Het gaat tussen landen die politieke engagementen nemen en deze desnoods ook militair durven te ondersteunen en daardoor gewicht aan de diplomatieke tafel krijgen. Men kan het betreuren dat dit geen academische oefening is, maar het is geen academische oefening, het is inderdaad een verhouding van krachten. Het is maar in de mate dat men met gezag kan spreken omdat er ook een bepaalde kracht achterstaat, dat men kan wegen op de oplossingen.

Kort samengevat is dit robuuste mandaat vanuit juridisch oogpunt op hoofdstuk VI gestoeld, terwijl de inhoud op hoofdstuk VII is geïnspireerd.

De heer Mahoux had het over een belangrijk punt, met name de betrekkingen tussen het DPKO en de internationale troepenmacht ter plaatse. Er is beslist dat alle deelnemende landen in het DPKO vertegenwoordigd zullen zijn en dat de commandostructuur ter plaatse op die van New York zal zijn gebaseerd.

Wat de door de heer Destexhe genoemde exitstrategie betreft, moet er eerst een duurzame vredesoplossing in het Midden-Oosten worden bewerkstelligd.

Op de vraag van de heer Dubié over de internationale conferentie die door de heer D'Alema werd voorgesteld, kan ik antwoorden dat we dat voorstel tijdens de informele vergadering van de ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie (Gymnich), komende vrijdag en zaterdag, zullen steunen. Om resultaten te boeken, moet die conferentie nauwgezet worden voorbereid. Het lijkt me dan ook aangewezen ze niet overhaast te organiseren, maar pas over een jaar.

On ne peut exercer des pressions diplomatiques que si l'on ose prendre ses responsabilités. Nous aurons d'autant plus de poids sur la scène diplomatique que nous fournirons une contribution militaire importante.

Il est essentiel que l'Europe puisse parler d'une voix forte et d'une voix qui porte si elle veut pouvoir influencer sur la solution.

Nous devons rechercher une

Ik denk dat het uitermate belangrijk is dat Europa meer gaat wegen op wat in het Midden-Oosten gebeurt. De benadering alleen die nu zeer sterk geïnspireerd is door Israël en tot en met ruggensteun krijgt van de Verenigde Staten, zal ons niet de oplossing brengen. Er zullen wel degelijk oplossingen moeten gezocht worden waarmee beide partijen kunnen akkoord gaan. Eenzijdige oplossingen, wat de officiële thesis was van Kadima bij de verkiezingen, zullen niet werken. Ik stel trouwens vast dat Israël zelf tot die vaststelling is gekomen dat men er niet geraakt met eenzijdige oplossingen en men op die manier de veiligheid van Israël niet kan waarborgen. Men heeft dat plan zelfs officieel verlaten. Men gelooft er zelfs niet meer in, wat natuurlijk niet eenvoudig is omdat men ermee naar de verkiezingen is getrokken.

Men moet dus een oplossing zoeken die door alle betrokken partijen kan geaccepteerd worden. Dat veronderstelt onderhandelingen, dat veronderstelt toegevingen van beide kanten. Men moet ook proberen om die problematiek, die natuurlijk een verband heeft met de terreur, uit de war on terror te halen. Een van de redenen waarom men de strikt militaire logica hanteert, is dat dit, vooral vanuit Israël, in de war on terror wordt ingebed op een manier die zeer unilateraal is. Dat biedt geen oplossing. Het is een regionaal conflict, de oplossing moet ook regionaal gevonden worden en beide partijen zullen moeten toegevingen doen.

Collega Hermans vraagt: wat met landen die Israël niet erkennen? Ik vind dat het moeilijk is dat een land aan de vredesmacht zou deelnemen en een van de twee landen in het conflict niet als soevereine staat erkent. Dat lijkt mij een ondoenbare zaak en zal ook nooit aanvaard worden door Israël. Men kan zeggen dat Israël dit niet noodzakelijkerwijze moet aanvaarden. Strik juridisch is dat zo omdat het een beslissing van de VN is. Men moet niet enerzijds een land niet willen erkennen en anderzijds interveniëren om de vrede met dat land te bewaren. Dat lijkt me een contradictio in terminis te zijn.

U hebt ook de vraag gesteld of onze troepen voorbereid zijn op zelfmoordaanslagen?

Van zulke vragen kan men er honderd uit een blikken trommel halen. Geen enkele van onze troepen is daarop voorbereid. Nergens ter wereld is men daarop voorbereid. De vraag is natuurlijk of men daarmee onmiddellijk wordt geconfronteerd. Ik denk eerlijk gezegd dat dat niet zal gebeuren. Men heeft in het verleden echter ook gezien dat toplegers zoals het Franse leger en het leger van de Verenigde Staten van Amerika hierop niet voorbereid zijn. Natuurlijk neemt men daarvoor maatregelen, maar men kan zich niet volledig tegen zelfmoordaanslagen beschermen. Men kan wel de nodige voorzorgen nemen. Ik denk dat het sturen van de beschermingsmacht een zeer belangrijk element is. België levert daarmee trouwens een belangrijke financiële inspanning. Ontmijningsactiviteiten zijn ook activiteiten die goed liggen bij de plaatselijke bevolking, want zij worden met de mijnen, die splinterbommen, die niet-ontploffte munitie geconfronteerd. Op de vraag of onze troepen daarop voorbereid zijn, kan ik echter geen sluitend antwoord geven. Tot nu toe is niemand daarin al geslaagd.

De heer Beke stelde ook de vraag wat onze militairen daar concreet zullen doen. U kent de opdracht. De details kan ik u niet geven. Ik

solution qui emporte l'adhésion des deux parties. Une solution unilatérale, telle que celle préconisée par Kadima aux dernières élections, n'a aucune chance de s'imposer. Le gouvernement israélien vient d'abandonner officiellement cette idée.

Une solution susceptible de recueillir l'assentiment de toutes les parties concernées présuppose des négociations et des concessions des deux protagonistes. Ce problème est lié au terrorisme mais si on l'analysait uniquement dans le contexte de la « guerre contre le terrorisme », on ne ferait que suivre une logique strictement militaire et une approche très unilatérale. Il s'agit d'un conflit régional et tout règlement de ce conflit passera obligatoirement par une prise en compte de cette donnée.

Je pense qu'il n'est pas souhaitable que des pays qui ne reconnaissent pas comme Etat souverain un des deux protagonistes de ce conflit fassent partie de la FINUL. Ce serait une contradiction, inacceptable aux yeux d'Israël.

Aucun pays ne peut se protéger totalement contre des attentats-suicides mais nous pouvons prendre certaines précautions. Il est très probable que la population libanaise apprécie notre travail de déminage.

Pour les détails concrets de la mission belge, je vous renvoie au ministre Flahaut.

Par le passé, les montants versés à titre de réparation ont toujours résulté d'un accord de paix. Je ne pense pas que de telles réparations sont envisageables dans les circonstances actuelles. En revanche, j'estime que nous devons engager un dialogue sérieux avec Israël car il semble que certains bombardements

neem aan dat de heer Flahaut daarop zal ingaan. Op dit moment werkt de militaire staf daar ook nog voort aan.

Mevrouw Verhaert stelde een vraag over herstelbetalingen en de schendingen van het internationaal recht. Als u kijkt naar het mechanisme van herstelbetalingen, is dat altijd het gevolg van een vredesakkoord. Kijk naar de Eerste Wereldoorlog en de Tweede Wereldoorlog. Bij een staakt-het-vuren en een vredesverdrag komen er inderdaad herstelbetalingen op het tableau. Ik denk niet dat dat kan in de gegeven omstandigheden. Daar zijn in ieder geval geen historische voorbeelden van.

Ik geef u wel gelijk dat over de manier waarop een en ander gebeurt, namelijk wij herstellen dingen – in Libanon is dit het geval en nog veel meer in Gaza – waarna die opnieuw schaamteloos plat worden platgebombardeerd, een ernstig gesprek met Israël moet worden gevoerd. Dat is totaal onaanvaardbaar. Van een aantal bombardementen ziet men trouwens helemaal het militaire nut niet in. Wij kunnen niet eindeloos degene blijven die betaalt, terwijl de anderen een politiek spel spelen. Mijn antwoord daarop is dat het engagement van de Europese Unie in het conflict de meest praktische manier is om dergelijke situaties te vermijden, door meer invloed aan de diplomatieke tafel te gaan uitoefenen.

U hebt vorige keer gevraagd of wij zouden kijken naar de schendingen van het internationaal recht, mevrouw Verhaert. Wij zijn volop bezig om daarover een reflectienota te maken.

01.28 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, je serai très bref pour l'instant. En effet, dans une opération comme celle-ci, il est très important de respecter les étapes: la décision des Nations unies, la résolution, le cessez-le-feu, le mandat, les règles d'engagement et les règles de commandement – le document concernant les règles d'engagement et les règles de commandement va être examiné une fois encore – et enfin la décision unanime du gouvernement. On peut aussi remercier le parlement pour son soutien, tous partis confondus, majorité et opposition. Partant des décisions prises à la fin de la semaine, la Défense a fait cette proposition qui sera maintenant mise en œuvre en prenant les contacts là où ils doivent être pris.

Pour répondre à M. Mahoux, on a précisé la structure nouvelle de la représentation des États contributeurs, aussi bien à New York que sur le terrain ou dans nos propres structures. J'ai moi-même insisté pour que les personnes qui seront désignées dans les prochains jours comme représentants en ces différents endroits soient des militaires de haut niveau, afin qu'ils aient un accès rapide aux différents lieux d'information pour permettre une réaction rapide et adaptée quand des problèmes se poseront ou tout simplement pour une direction efficace des opérations.

En réponse à certaines questions posées, je dirai que le militaire n'est pas un pion qu'on pose du jour au lendemain sur le terrain des opérations. Une préparation doit avoir lieu et elle doit être accompagnée de certaines précautions, quant à l'information de la famille, quant aux conditions dans lesquelles ces militaires vont travailler, quant à la culture et au contexte géopolitique. Lors de l'envoi de nos militaires en Afghanistan, nous avons pris déjà des

n'aient pas eu la moindre utilité militaire. Il ne serait pas acceptable que nous assumions la reconstruction de toutes les infrastructures et que la région soit ensuite à nouveau bombardée. S'agissant des violations du droit international, nous préparons actuellement une note de réflexion.

01.28 Minister André Flahaut: Bij de deelname aan een dergelijke operatie moeten een aantal stappen worden gevolgd: de beslissing van de Verenigde Naties, de resolutie, het staakt-het-vuren, het mandaat, de "rules of engagement" en de regels inzake het commando en ten slotte de eenparige beslissing van de regering. Tevens gaat onze dank uit naar het Parlement voor zijn steun.

Wij hebben de nieuwe structuur voor de vertegenwoordiging van de deelnemende landen effectief uitgewerkt, zowel in New York als in het veld en binnen onze eigen structuren. Wij zullen worden vertegenwoordigd door topmilitairen teneinde snel toegang te kunnen hebben tot de diverse informatiecentra en aldus het goede verloop van de operaties te kunnen vergemakkelijken.

Een militair is geen pion die men van de ene op de andere dag in

initiatives originales pour la Belgique mais aussi pour les autres armées et nous comptons faire de même pour cette opération au Liban. Nous ferons en sorte que l'ambassadeur du Liban comme des spécialistes en histoire politique viennent indiquer qui est qui, qui fait quoi et pourquoi nous sommes là. Il est important d'expliquer cela à tout le monde.

Il reste alors les dispositions pratiques, matérielles pour assurer ce que nous appelons le "well being" et j'y inclus les missions de reconnaissance et les précautions qui devront être prises pour le démantèlement de certaines munitions. Nous avons aussi tiré les leçons des Balkans, lors du débat sur le fameux "syndrome des Balkans", en matière de précautions pour nos militaires envoyés en opération.

Tout cela est en cours de préparation. Vous conviendrez donc que pour ce qui concerne le départ exact de la mission, je n'ai pas de réponse précise aujourd'hui. Qui et quelles sont les unités? Surtout, je demande que les gens gardent leur calme, que ceux qui sont trop enthousiastes se calment. Ceux qui sont plus réservés se verront expliquer les garanties qui sont prises. Ce travail demandera un peu de temps. Les moyens de communication seront définis globalement. Quant au logement, je peux dire qu'il s'agira du même type que celui de Kalemie.

Pas plus tard qu'aujourd'hui, les responsables des opérations et entraînements font le déplacement vers Paris pour discuter avec les responsables des opérations du site précis. Nous avons également eu des contacts avec d'autres pays. Il est évident qu'à partir du moment où nous déployons un hôpital "rôle II" pour nos troupes, nous devenons effectivement attractifs et certains pays, comme l'Espagne, demandent à pouvoir travailler avec nous. Le Luxembourg nous accompagne également et bien entendu, les coopérations avec la France sont bonnes.

Il importe également de préciser, madame Wiaux, que nous apporterons un soin particulier à l'information régulière des familles et du Parlement. Depuis les opérations en cours, nous n'avons jamais été avares d'informations. Bien entendu, lorsqu'une série d'éléments concernent la sécurité de nos hommes, nous nous devons de respecter une certaine prudence. En effet, si nous pouvons effectivement donner le nombre de véhicules que nous allons envoyer, il n'en va pas de même pour les questions d'armement, de renseignements, de reconstruction des sites. C'est la raison pour laquelle la commission de Suivi des opérations militaires a été mise en place. Notre président sait que chaque fois qu'il y fait appel, il lui est répondu dans les meilleurs délais.

Ce que nous décidons d'envoyer et la configuration de la contribution que nous décidons d'envoyer font suite aux leçons tirées de la situation au Rwanda. Depuis les conclusions de la commission Rwanda, un centre d'opérations suit heure après heure toutes les opérations de nos militaires, quels que soient les endroits où ils se trouvent. Il en ira de même ici. Nous constituerons donc, en plus de ce qui existe déjà, pour le Congo, le Kosovo, la Bosnie et l'Afghanistan, une cellule spéciale pour cette opération au Liban.

Pour la mission médicale précise, il y a encore du contenu à ajouter.

het operatiegebied dropt. Een en ander moet worden voorbereid en er moeten bepaalde voorzorgsmaatregelen worden getroffen, zowel wat de informatie van de families, als wat de omstandigheden waarin die militairen zullen werken en de cultuur en de geopolitieke context betreft. Tevens zullen ook praktische en materiële schikkingen worden getroffen om voor de zogenaamde "well being" te zorgen, met name inzake de verkenningsoopdrachten en de ontmanteling van bepaalde types munitie. Wij hebben ook lering getrokken uit onze missies in de Balkan op het stuk van de voorzorgsmaatregelen die moeten worden getroffen voor onze militairen die aan een dergelijke operatie deelnemen.

Over de precieze startdatum van de opdracht of de eenheden die zullen worden ingezet, kan ik u vandaag nog geen definitief antwoord geven. Het komt er vooral op aan kalm te blijven.

De communicatiemiddelen zullen globaal worden vastgelegd. De troepen worden op dezelfde manier gelegeerd als op het grondgebied van Kalemie (Katanga).

De mensen die verantwoordelijk zijn voor de opleiding en de training bevinden zich momenteel in Parijs. Daarnaast onderhouden we contacten met andere landen, onder andere wat de installatie van een veldhospitaal "rol twee" voor onze troepen betreft.

Voorts zullen we erop toezien dat zowel de gezinsleden van de militairen als de parlementsleden regelmatig geïnformeerd worden. Het spreekt voor zich dat we enige omzichtigheid aan de dag moeten leggen ten aanzien van elementen die de veiligheid van onze militairen aanbelangen. Zo kunnen we bijvoorbeeld wel meedelen hoeveel voertuigen we ter plaatse

Pour ce qui concerne les 3%, je voudrais simplement attirer l'attention sur le fait que pour cette opération précisément, nous ne nous sommes inscrits dans aucun automatisme et nous avons souhaité ciseler la force que nous voulions envoyer, en tenant compte des différents paramètres. Nous n'avons à aucun moment considéré qu'il fallait atteindre un chiffre de x ou de y.

Nous avons dit qu'il convenait de préparer une force qui répondait à nos préoccupations, notamment les recommandations de la commission Rwanda, mais qui devait aussi être utile. C'est la raison pour laquelle nous sommes allés chercher, dans la deuxième vague, de façon réaliste parce que nous pouvons le faire avec une grande expertise et parce que cela s'inscrit dans un calendrier faisable, des missions pour lesquelles nous sommes une référence: le déminage, puis la reconstruction d'infrastructures élémentaires, qui permettront à d'autres de reconstruire dans d'autres contextes, et également le médical parce que c'est sans doute ce qui était le plus demandé. On voit aujourd'hui que nous avons réellement répondu à un besoin.

Ensuite, il est clair que la force a une dimension significative. Cette force a sa propre protection, c'est un choix politique belge que nous devons prendre. Il n'est donc pas question de 3%. Cela aurait pu être 2,5%, 5%. C'était ce que nous envoyions qui était important. Il fallait aussi veiller à ce que cette mission puisse être menée en respectant les autres engagements que nous avons pris. C'est ce que nous entendons faire, dans la faisabilité budgétaire.

Il est clair que pour cette année 2006, nous sommes à environ quatre millions d'euros, sans demande qui sera faite par le département de la Défense à l'égard du budget. Pratiquement deux tiers de cette somme seront remboursés dans un terme plus ou moins long par les Nations unies. Pour les dix mois de l'année 2007, cela représentera un montant d'une vingtaine de millions d'euros. À ce moment-là, des propositions seront faites. Il faut poser les questions sans précipitation, au bon moment et au bon endroit.

zullen sturen, maar kunnen we geen details bekendmaken over de bewapening, de inlichtingen of de heropbouw van bepaalde sites. Daarom werd de commissie Opvolging Militaire Operaties opgericht.

Sinds de conclusies van de Rwandacommissie volgt een operationeel centrum alle operaties waaraan onze militairen deelnemen op de voet, waar ter wereld ze zich ook bevinden. Voor de operatie in Libanon zullen we een speciale cel in het leven roepen.

Wij beschikken nog niet over alle informatie met betrekking tot de medische missie.

Wat die precieze operatie betreft, wilden wij de troepenmacht die wij wilden sturen nauwkeurig samenstellen op grond van de diverse parameters.

Wij wilden een troepenmacht samenstellen die nuttig werk kan leveren. Wij hebben dus, in de tweede fase, naar opdrachten gezocht waarvoor ons land als referentie geldt: ontmining, nadien de wederopbouw van elementaire infrastructuur die aan anderen de mogelijkheid zal bieden aan wederopbouw te doen in een andere context, en ook medische taken, teneinde aan de prioritaire behoeften tegemoet te komen.

Die troepenmacht is behoorlijk groot en beschikt over haar eigen beschermingseenheid (dat is een keuze die wij hebben gemaakt). Er is dus geen sprake van 3%; wat belangrijk is, is welke troepenmacht wij sturen, met inachtneming van onze andere verbintenissen en de budgettaire haalbaarheid.

Voor 2006 bedraagt het kostenplaatje vier miljoen euro. De Verenigde Naties zullen twee derde van dat bedrag terugbetalen. Voor de tien

maanden van 2007 zal een en ander goed zijn voor een bedrag van zowat twintig miljoen. Op dat ogenblik zullen er voorstellen worden geformuleerd. Men moet de nodige vragen op het gepaste ogenblik en op de juiste plaats stellen.

Anne-Marie Lizin, présidente: Monsieur le ministre, je vous remercie. J'espère que nos troupes seront également bien équipées de capacités de contre-espionnage en raison des manipulations dont la FINUL risque, tout de même, de faire l'objet.

La parole est au premier ministre pour les conclusions.

01.29 Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Omdat veel collega's erop zijn ingegaan, wil ik nog even terugkomen op de vraag of wij voldoende rekening hebben gehouden met de aanbevelingen van het Rwanda-rapport. Bij de uitstippeling van deze operatie hebben wij die aanbevelingen scrupuleus opgevolgd. De aanbeveling van de Rwanda-commissie luidt niet dat we nooit meer mogen deelnemen aan een VN-operatie. De aanbeveling luidt wel dat zo'n deelname moet plaatsvinden in goede, verstandige omstandigheden, met goede rules of engagement, op basis van een mandaat, op basis van klare opdrachten en met juiste uitrusting en materiaal.

Overigens, zoals hier al enkele keren werd gezegd, de grote schande van het Rwanda-rapport is eigenlijk het vertrek geweest van de Belgische troepen uit Rwanda, op het moment dat wetens en willens de internationale gemeenschap wist dat er een genocide plaatsgreep in Rwanda. Dat de internationale gemeenschap dat wist, is uiteindelijk uit het hele onderzoek gebleken. Het is niet zozeer een schande geweest voor België, meen ik, maar voor de internationale gemeenschap in het algemeen en de werking van de VN in het bijzonder.

Elk punt van de aanbevelingen hebben we besproken. Een van de aanbevelingen luidt dat er een duidelijk mandaat moet zijn, voornamelijk uitgedrukt in rules of engagement. Welnu, ik heb hier de rules of engagement. Het is een UN-restricted document, dus ik kan het u niet ter beschikking stellen.

Op alle punten zijn wij de aanbevelingen nagegaan, voornamelijk om te kijken of zelfverdediging erin zit en of die zelfverdediging onmiddellijk uitgevoerd kan worden zonder dat er eerst een heleboel procedures doorlopen moeten worden, zoals we dat in oude rules of engagement hebben meegemaakt. Ook hebben wij gekeken of het verder gaat dan alleen zelfverdediging, namelijk ervoor zorgen dat er zich geen vijandige activiteiten in Zuid-Libanon afspelen. Ook daarvoor kan er geweld worden gebruikt, dus niet alleen voor zelfverdediging, maar ook om het doel te bereiken.

De eerste analyses die wij gemaakt hebben, duiden toch aan dat er voldoende duidelijke rules of engagement zijn, die wij soms in het verleden ontbeerd hebben. Zoals minister De Gucht heeft gezegd is het belangrijk dat België vertegenwoordigd is bij het departement van de operatie peace keeping van de VN, die dat leidt. Tegelijk zullen

01.29 **Guy Verhofstadt,** premier ministre: Il a été demandé à plusieurs reprises si nous avons suivi les recommandations de la commission Rwanda. Le scandale du Rwanda a précisément été que la communauté internationale a fait défaut en retirant toutes ses troupes alors que l'on savait qu'un génocide était en cours. Notre commission d'enquête n'a jamais affirmé que la Belgique ne pouvait plus participer à des opérations de l'ONU mais qu'une telle participation nécessitait un mandat solide, des règles d'engagement claires et du matériel en quantité suffisante. Nous avons minutieusement vérifié si ces conditions étaient réunies.

Nous avons examiné de manière approfondie le mandat tel qu'il est décrit dans un *United Nations Restricted Document*. Il y est notamment précisé que la légitime défense est autorisée et qu'elle peut s'exercer immédiatement. L'utilisation de la force est même autorisée pour atteindre l'objectif de la mission, à savoir empêcher toute action hostile au Sud-Liban. La Belgique sera en outre représentée sur le plan militaire auprès du commandement d'Unifil et bénéficiera aussi d'une représentation auprès du département *Peace Keeping* de l'ONU.

Autre point important dont nous sommes convenus: nos hommes

onze militairen ook vertegenwoordigd zijn in heel de commandoketen van UNIFIL om van daaruit de nodige initiatieven te kunnen nemen.

De tweede aanbeveling luidt dat er absoluut een eigen snelle reactiemacht aanwezig moet zijn. Als er iets verkeerd loopt, dan moet die snelle reactiemacht kunnen interveniëren. Dat is precies wat wij hebben beslist. Onze eigen reactiemacht zal uitgerust zijn met dertig gepantserde voertuigen. Drie ervan dienen voor ambulancediensten. De andere zullen specifiek een eigen snelle reactiemacht in staat stellen die – laten we hopen dat het niet nodig is – kan optreden wanneer het nodig is, en die onder Belgisch commando zal staan.

Er zal dus niet ergens in New York groen licht moeten worden gegeven vooraleer die in beweging kan komen. Wanneer de veiligheid van onze troepen het noodzaakt, zal die eigen snelle reactiemacht onder Belgisch bevel reageren. Ze wordt ook betaald en gefinancierd door België en valt dus buiten het door de VN opgestelde financieringskader.

Ten derde, we hebben de deelname ingeschat voor een beperkte periode van zes maanden, eenmalig verlengbaar. Minister De Gucht stelt terecht dat wij de kans willen bieden om tot een politieke oplossing te komen. Het moet mee een hefboom zijn om daartoe te komen, inclusief alle aspecten van dergelijke politieke oplossing. Daarbij zal, onder meer, de ontwapening van Hezbollah daarvan deel moeten uitmaken. Tot daar de ingebouwde waarborgen op basis van de ervaring die het Parlement heeft opgedaan.

Nogmaals, als wij lessen moeten trekken uit het verleden, dan is het dat wij onze verantwoordelijkheid in geen geval mogen ontlopen. In het verleden deden wij dat misschien op de slechtst mogelijke ogenblikken. Vandaag mag dat absoluut niet. Als er misschien een “positieve” kant – ik zet dat tussen aanhalingstekens! – aan het huidige conflict in Zuid-Libanon kan worden gevonden, dan is het dat het misschien een nieuw platform kan creëren voor een politieke oplossing, die we nu al een aantal decennia ontberen in het Midden-Oosten. Dat kan met een hernieuwde rol voor de Europese Unie, die door niemand anders kan gespeeld worden dan door de Europese Unie vandaag. Die verantwoordelijkheid mogen wij niet ontlopen en wij doen dat in een Europees verband en Europees concept.

Il ne s'agit donc pas de quelques pays. Pour la première fois, je constate au sein du Conseil européen, et plus spécifiquement dans le Conseil des Affaires générales, une concertation très détaillée sur une opération commune. Tous les pays vont y participer, et j'ai d'ailleurs donné une liste expliquant le rôle de chacun d'eux. Certains pays semblent fournir moins d'efforts, mais je vais prendre le cas de l'Autriche: elle a déjà envoyé 400 soldats pour une longue période au Golan. Il ne faut donc pas commencer à jeter l'opprobre sur ces pays.

Une véritable concertation globale a eu lieu, si bien que cette force internationale sera quasiment une force de l'Union européenne. Et je m'en réjouis, parce que si nous parlons souvent ici d'une approche multilatérale et de la nécessité d'une politique de défense européenne, voici enfin une telle politique mise en pratique - au-delà de tous les grands discours prononcés dans le passé.

pourront disposer d'une *quick reaction force* spécifiquement belge que la Belgique devra d'ailleurs financer séparément mais qui sera placée sous commandement belge de façon à permettre une intervention rapide de nos militaires qui auront à leur disposition vingt-sept véhicules blindés.

Il faut dire aussi que ce mandat n'est donné que pour une période limitée de six mois, renouvelable une fois. Ce délai devrait suffire pour que notre mission serve de levier à une solution politique, notamment pour résoudre le problème posé par le désarmement du Hezbollah.

Notre pays ne s'est donc certainement pas soustrait à ses responsabilités. C'est ainsi que ce conflit douloureux revêt tout de même un aspect positif en ce sens qu'il pourrait peut-être déboucher sur un règlement politique de toutes les difficultés au Moyen-Orient. A cet égard, l'Europe sera appelée à jouer un rôle renouvelé et de premier plan.

Het gaat dus niet om enkele landen. Voor het eerst werd er binnen de Europese Raad een gemeenschappelijke operatie tot in het kleinste detail besproken. Alle landen zullen eraan deelnemen en die internationale strijdmacht zal bijna uitsluitend een strijdmacht van de Europese Unie zijn. Dat stemt me tevreden vermits op die wijze de Europese defensiepolitiek, waar we het zo vaak over gehad hebben, in de praktijk wordt gebracht.

01.30 Josy Dubié, sénateur (ECOLO): Monsieur le président, je n'ai pas reçu de réponse précise à une question importante que j'ai posée. Les deux ministres qui se sont rendu sur place ont-ils, oui ou non, reçu des garanties des autorités civiles et militaires israéliennes que seraient communiqués à nos troupes les plans des champs de mines qui se trouvent là-bas?

01.30 Josy Dubié, senator (ECOLO): Op een belangrijke vraag heb ik geen duidelijk antwoord gekregen. Hebben de twee ministers die ter plaatse zijn geweest de waarborg gekregen dat de Israëlische overheid de kaarten van de mijnevelden ter beschikking zal stellen?

01.31 Karel De Gucht, ministre: J'ai posé la question aux autorités libanaises et israéliennes. Ces dernières ont répondu très clairement qu'elles livreraient les cartes des champs de mines. Je l'ai vérifié à Beyrouth, où l'on m'a informé que la première partie était déjà parvenue par le biais des Nations unies.

01.31 Minister Karel De Gucht: Ik heb de Libanese en Israëlische autoriteiten die vraag voorgelegd. De Israëli's lieten er geen twijfel over bestaan dat ze de kaarten van de mijnevelden zouden bezorgen. We hebben trouwens reeds een eerste reeks ontvangen. Er is dus een overeenkomst die door de Verenigde Naties zal worden uitgevoerd.

Anne-Marie Lizin, présidente: Le travail est terminé pour les sénateurs.

Patrick Moriau, président: Il faut respecter la forme et donc écouter les répliques. MM. De Crem et Van den Eynde se sont inscrits. Je signale avoir pris connaissance du dépôt de deux motions par les deux susnommés.

Philippe Monfils, président: Nous aurons l'occasion de discuter de cette question dans les commissions respectives, au fur et à mesure de l'évolution de la situation.

01.32 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Voorzitters, ik bedank de ministers voor hun antwoord. Ik zou toch nog een en ander willen opmerken.

01.32 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Le gouvernement a affirmé un certain nombre de choses qui paraissent peu crédibles ou pour le moins naïves. C'est ainsi que l'armée libanaise est chargée de surveiller la frontière avec la Syrie. On oublie manifestement que le Hezbollah est présent au sein du gouvernement libanais et du parlement et qu'il a donc également infiltré l'armée. On peut donc légitimement se poser des questions à propos de l'efficacité de cette surveillance.

Ten eerste, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, u zegt dat de Syrische grens door het Libanese leger zal worden bewaakt. Vandaar komt de bewapening van Hezbollah uit Syrië en uit Iran; laten we de zaken zeggen zoals ze zijn. Het Libanese leger zal daarvoor zorgen. Mijnheer de minister, het Libanese leger is het leger van de regering van Libanon. Hezbollah zit in die regering. Hezbollah is stevig vertegenwoordigd in het Libanese parlement. Hezbollah is ongetwijfeld zeer sterk in het Libanese leger geïnfiltreerd. Als Hezbollah wapens uit Syrië wil krijgen, zal het Libanese leger dat niet kunnen tegenhouden. Ik zeg niet dat ze allemaal medeplichtig zullen zijn, maar dan zal dat zeker gebeuren. Ik vrees dat dat zo zal zijn.

Ten tweede, u zegt dat Hezbollah uiteraard wil ontwapenen, omdat ze in de Libanese regering zit en de regering wil dat. Dat de regering dat wil, wil ik graag geloven. Mijnheer de minister, u weet toch beter. De regering van Libanon was ook helemaal niet gelukkig met de beschieting van Israël door Hezbollah. De regering van Libanon was ook sterk tegen de operatie van Hezbollah in Israël, die in feite het begin van het conflict is geweest en waarbij Israëlische soldaten werden gedood. Dat heeft Hezbollah niet belet om dat te doen. Als

Notre ministre affirme également que le Hezbollah se laissera certainement désarmer puisqu'il a soutenu cette décision au sein du gouvernement libanais. Si le Hezbollah adopte vraiment une attitude aussi collégiale au sein du

Hezbollah het wil, zal ze die praktijken voortzetten.

U zegt dat op het terrein waarop ons leger opereert, geen wapens meer zullen mogen worden gedragen. Ik geloof dat. Dat zal zo zijn in de straten en de dorpen. Op dat terrein, dat perfect is voor de guerrilla, kan geen enkel geregeld leger een guerrilla-actie beletten. Dat is nog nooit in de geschiedenis gelukt. Daarvan zijn voorbeelden. Ik denk aan Noord-Afrika. Tijdens de Algerijnse oorlog heeft Frankrijk een elektrische grens gebouwd tussen Algerije en Tunesië. Niettemin bleven de wapens toch binnenstromen. Het is dus ondenkbaar.

Ten slotte, ik heb moeten vaststellen dat er aan Franstalige zijde een algemeen enthousiasme is. Dat had ik daarstraks ook gezegd. Het is een operatie die voortspuit uit een Franstalige visie op de buitenlandse politiek, de grandeur van het samenwerken met Frankrijk, le Liban terre francophone. Dat speelt een rol. (*Protest van de eerste minister*)

Mijnheer de eerste minister, u weet dat zeer goed. U weet beter dan wat u nu vertelt.

Ik dank, ten slotte, de woordvoerder van de VLD voor militaire aangelegenheden, die hier bevestigd heeft dat heel de operatie opgezet is om te kunnen meespreken met de groten.

01.33 Stef Goris (VLD): Dat is niet waar.

01.34 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Dat hebt u wel gezegd. U droomt nog altijd van een België waar men zingt: "Is uw wereld niet groot, ginds doch wacht u een strand..."

01.35 Stef Goris (VLD): In het belang van de veiligheid van de militairen...

Patrick Moriau, président: Chers collègues, ne ternissons pas un débat qui, jusqu'à présent, s'est très bien passé. Je demande à M. Van den Eynde de conclure.

01.36 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, ik zou graag concluderen. Er wordt hier luidop, ook bij monde van de VLD – niet alleen Franstalig – gesproken van een soort politiek gebaseerd op dat oud patriottisch lied "Naar wijd en zijd". Daar kwam onder meer de volgende passage in: "Is uw landje niet groot, ginds doch wacht u een strand als een wereld zo groot, waar uw vlag staat geplant." Dat is uw politiek. Wij zien de zaken realistischer.

Ik heb een voorstel van motie ingediend om ons te verzetten tegen het risico dat u onze soldaten voor die grootheidswaanzin doet lopen.

Philippe Monfils, président: Avant de passer la parole à l'orateur suivant, je voudrais tout de même dire à M. Van den Eynde que le rétablissement de la paix n'est pas une affaire francophone, mais une affaire de tous.

01.37 Pieter De Crem (CD&V): Voorzitters, mijnheer de

gouvernement libanais, pourquoi ce dernier n'a-t-il rien fait pour empêcher les tirs sur Israël et l'enlèvement de soldats israéliens?

Les forces de l'ONU opéreront dans une zone démilitarisée. Or, on oublie manifestement que dans cette région montagneuse, une armée est relativement impuissante face à des actions de guérilla.

L'enthousiasme des francophones pour l'opération est illustrative de leur conception de la politique étrangère. Ils sont toujours nostalgiques de l'époque de la grandeur et de la collaboration avec la France. *Le Liban terre francophone*. Même M. Goris pense que nous allons enfin pouvoir jouer dans la cour des grands.

01.33 Stef Goris (VLD): Ce n'était absolument pas la teneur de mon intervention.

01.36 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): La participation de la Belgique tout entière relève de la mégalomanie. Le Vlaams Belang, quant à lui, garde les pieds sur terre, comme l'indiquera notre motion de recommandation.

01.37 Pieter De Crem (CD&V):

eersteminister, heren ministers, ik meen dat wij voor een bijzonder risicovolle opdracht staan.

Ik zou, ten eerste, willen voorstellen dat België in elk geval ook op topniveau in de commandostructuur van de internationale macht een belangwekkende rol moet kunnen spelen en dat ook de verhoudingen uitgeklaard moeten worden.

Ten tweede – dat hebben wij geleerd uit het verleden –, meen ik dat wij het slechtst mogelijke scenario, het meest dramatische scenario, moeten kunnen voorzien. Dat meest dramatische scenario is dat ingevolge de opdracht landgenoten gewond, levensgevaarlijk gewond, kunnen worden of in bevolen opdracht sterven. Werd daarover nagedacht? Bestaat daarvoor een scenario? Wanneer er, zoals in de opsomming die ik heb gemaakt, zware aanvallen, zwaar gekwetsten, dodelijk gekwetsten vallen, wat zal de regering dan doen? Opteert zij voor een onmiddellijke terugtrekking?

(...): (...)

01.38 Pieter De Crem (CD&V): Dat doet wel ter zake! Opteert zij voor een specificatie van ons mandaat? Wat heeft de regering daarover intern afgesproken in het politieke overleg tussen de meerderheidspartijen? Wat is de boodschap die men ter zake heeft gegeven aan de mensen en aan de landen met wie de vredesmacht wordt uitgebouwd?

Nog zonder het meest dramatische scenario, dus nog zonder dodelijke afloop: wanneer wij zien dat bij het inzetten van onze manschappen – vooral dan de meest kwetsbare, de ontmijsingscapaciteit – er meer dan schermutselingen zijn en dat er aanvallen zijn op hun fysieke integriteit, vraag ik dat de regering zich onmiddellijk naar het Parlement zou begeven. Heren voorzitters, dat is ook een vraag van u. Ik zal dat aan de voorzitter van de Kamer laten weten. Wanneer wij merken dat het mandaat moeilijk verloopt, dat het tot gevolg heeft dat de troepen die ingezet zijn het slachtoffer worden van wat ik daarnet gezegd heb, dan moet het Parlement onmiddellijk bijeenkomen om de situatie te evalueren en desgevallend een andere beslissing te nemen dan die welke er nu is.

01.39 Hilde Vautmans (VLD): Ik heb het debat aandachtig gevolgd. Eén ding is me bijgebleven en dat is dat Vlaams Belang eigenlijk heel weinig vertrouwen heeft in het kunnen van onze militairen. Ik geloof heel sterk in het kunnen van onze manschappen en ik denk dat zij de risicovolle opdracht perfect zullen vervullen.

Ik heb nog twee vragen over aangelegenheden die voor mij niet heel duidelijk zijn. Ten eerste, de lopende operaties komen niet in het gedrang, zo heb ik begrepen. Ten tweede, wat me te binnen schoot terwijl ik de uitleg hoorde over het aantal manschappen, is de koehandel die tijdens de Rwanda-operatie is gebeurd. Ik had nog graag de bevestiging gehad dat de Generale Staf en ook de VN tevreden zijn met het aantal manschappen dat wij nu sturen. Mijnheer de eerste minister, u zult zich de koehandel over het aantal manschappen herinneren die in de Rwanda-commissie is gebleken. Ik hoop dat dat in dit dossier niet gebeurd is.

01.40 Eerste minister Guy Verhofstadt: Kofi Annan is hier geweest

Nous nous trouvons face à une mission particulièrement risquée. La Belgique doit jouer un rôle important dans la structure de commandement.

Nous devons envisager le scénario du pire, celui où il y aurait des blessés graves ou des tués. Y a-t-on réfléchi? Un plan a-t-il été envisagé? Que fera le gouvernement dans pareil cas? Optera-t-il pour un retrait des troupes ou pour une modification du mandat? Qu'a-t-il été convenu au sein du gouvernement? Quel est le message adressé aux partenaires?

01.38 Pieter De Crem (CD&V): Les démineurs sont vulnérables. S'ils sont attaqués, le gouvernement devra immédiatement s'expliquer devant le Parlement. Celui-ci pourra alors évaluer la situation et prendre éventuellement une autre décision.

01.39 Hilde Vautmans (VLD): Le Vlaams Belang ne croit manifestement pas aux capacités de nos militaires. Pour ma part, je leur fais confiance.

J'ai compris que les opérations en cours ne pâtiront pas de la nouvelle opération.

L'État-major et les Nations Unies sont-ils satisfaits de l'effectif que nous envoyons? Je garde en mémoire le véritable maquignonnage à propos du Rwanda.

01.40 Guy Verhofstadt, premier

en heeft alle voorstellen gehoord van de landen van de Europese Unie. Hij was uiteraard tevreden met de inzet. Dit is ook anders, het is een multinationale vredesmacht waarbij België niet de lead heeft van een heel beperkte operatie. UNAMI was een heel beperkte operatie. Hier betreft het een veel bredere operatie.

Het is evident dat de regering aan het Parlement alle informatie in real time zal bezorgen. Dat zullen we doen in de commissie die daarvoor is opgericht onmiddellijk na het Rwanda-rapport. Er is een speciale commissie in de Senaat opgericht die de militaire operaties volgt. Ik heb verschillende keren aan de Kamerleden aangeboden om daar ook deel van uit te maken. Daar zullen wij ook de rules of engagement uitdelen, omdat de leden een geheimhoudingsplicht hebben. Ik heb verschillende keren aangeboden dat ook Kamerleden er deel van zouden uitmaken, zodoende dat we bestendig, minuut per minuut, dag per dag, week per week, de leden van het Parlement kunnen inlichten. Ik vind dat maar de normaalste zaak van de wereld.

Voor het overige wil ik aan de heer De Crem nog het volgende zeggen. De grote fout in Rwanda, mijnheer De Crem, is dat we, op het ogenblik dat de genocide startte, vertrokken zijn. Vergeet die les nooit. U spreekt nu al over terugtrekken, nog vooraleer we vertrokken zijn.

01.41 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de eerste minister, ik heb het duidelijk willen stellen en ik herhaal nogmaals mijn vragen. Wat zal de regering doen, welk overlegsysteem wil zij op gang brengen als we zien dat onze inzet leidt tot het dodelijk verwonden, tot de zogenaamde casualties, bij onze manschappen ter plaatse? Ik veronderstel dat er daarover een scenario afgesproken is binnen de regering. Ik had graag geweten wat dat scenario is. Ik hoop dat het nooit zover komt. Maar omdat het een risicovolle opdracht is, denk ik dat wij heel het spectrum van ons engagement moeten kunnen bekijken, niet meer of niet minder.

Patrick Moriau, président: Il y a la commission des Opérations militaires. Je me permets de répondre au nom du gouvernement mais il me semble qu'on a déjà répondu trois fois au moins à votre question!

01.42 Pieter De Crem (CD&V): Dat is geen commissie waar Kamerleden zitting in hebben.

01.43 Eerste minister Guy Verhofstadt: U mag ernaartoe komen.

01.44 Pieter De Crem (CD&V): Daar wordt geen politieke controle gedaan. Ik zal mijn voorstel dat we in de Kamer, in de daarvoor bevoegde commissies, de politieke controle zullen uitoefenen, aanhouden.

Philippe Monfils, président: Monsieur De Crem, vous posez systématiquement le même type de questions dans d'autres secteurs.

ministre: M. Kofi Annan a entendu toutes les propositions et s'en est montré satisfait. Il s'agit d'une force de paix internationale et non d'une opération restreinte sous la supervision de la Belgique.

Le gouvernement transmettra toutes les informations à la commission spéciale de suivi des opérations militaires. Cette commission existe au Sénat. J'ai déjà proposé à plusieurs reprises que les membres de la Chambre en fassent également partie.

Au Rwanda, nous avons commis la grave erreur de quitter le territoire lorsque le génocide a commencé. C'est une leçon à ne pas oublier. M. De Crem parle de retrait avant même l'heure du départ.

01.41 Pieter De Crem (CD&V): Que fera le gouvernement si notre participation se solde par des victimes parmi nos hommes? J'imagine que le gouvernement a arrêté un scénario. Quel est-il?

Patrick Moriau (PS): Er bestaat een commissie voor militaire operaties. Er werd zeker al drie keer op uw vraag geantwoord, mijnheer De Crem!

01.43 Guy Verhofstadt, premier ministre: Je vous invite à assister aux réunions de la commission de suivi des opérations militaires.

01.44 Pieter De Crem (CD&V): J'insiste pour que la Chambre exerce son contrôle politique au sein de la commission compétente.

Voorzitter Philippe Monfils: Er bestaat inderdaad een specifieke

Il y a une commission spécifique! S'il y a des problèmes, le gouvernement - pouvoir exécutif - prend ses responsabilités et, évidemment, il en informe le Parlement. Le parlementaire peut également interpellier le gouvernement en lui demandant les décisions qu'il a prises dans telle ou telle situation.

commissie. Bij moeilijkheden zal de regering haar verantwoordelijkheid op zich nemen. De volksvertegenwoordigers kunnen natuurlijk altijd interpellieren.

La commission de la Défense se réunit chaque semaine, sauf si le ministre est absent. Vous imaginez bien que s'il y a un problème, soit de votre côté, soit du côté des déclarations du ministre en commission, vous pourrez évidemment avoir tous les éclaircissements que vous souhaitez en exerçant votre droit de parlementaire.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde, Staf Neel en Gerolf Annemans en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde en Pieter De Crem
en het antwoord van de eerste minister, van de minister van Buitenlandse Zaken en van de minister van Landsverdediging,
gaat niet akkoord met het zenden van Belgische troepen naar Libanon."

Une première motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde, Staf Neel et Gerolf Annemans et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde et Pieter De Crem
et la réponse du premier ministre, du ministre des Affaires étrangères et du ministre de la Défense,
s'oppose à l'envoi de troupes belges au Liban."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Pieter De Crem en door mevrouw Nathalie Muylle en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde en Pieter De Crem
en het antwoord van de eerste minister, van de minister van Buitenlandse Zaken en van de minister van Landsverdediging,
beveelt de regering aan

1. duidelijkheid te brengen over het precieze mandaat en de opdracht van de Belgische troepen;
2. in afwachting hiervan, de deelname uit te stellen;
3. de nodige veiligheids garanties in te bouwen voor de bescherming van de Belgische militairen;
4. geen afbreuk te doen aan de lopende Belgische buitenlandse militaire operaties."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Pieter De Crem et Mme Nathalie Muylle et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde et Pieter De Crem
et la réponse du premier ministre, du ministre des Affaires étrangères et du ministre de la Défense,
recommande au gouvernement

1. d'apporter toutes les précisions sur le mandat et sur la mission des soldats belges;
2. de reporter cette participation en attendant que cette clarification ait été faite;
3. de prévoir les garanties en matière de sécurité nécessaires à la protection des soldats belges;
4. de ne pas porter atteinte aux autres opérations menées actuellement à l'étranger par l'armée belge."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Hilde Vautmans en Inga Verhaert en door de heren

Mohammed Boukourna en Hervé Hasquin.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Hilde Vautmans et Inga Verhaert et par MM. Mohammed Boukourna et Hervé Hasquin.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

*La réunion publique de commission est levée à 13.24 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.24 uur.*